

《托拉奧爾》· 帕拉沙 VAYECHI · 瑪瑪爾 3

אסרי לגפן עירה ולשורקה בני אתונו

「將他的驢駒繫在葡萄樹上，將他
母驢的幼子繫在上等葡萄樹上」

משיח (Moshiach) 的日子不是領受賞報的時期，而是行為達至圓滿之時；屆時，連祭獻的牲畜也將被提升至無限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof）。這種圓滿源自我們在流亡中的事奉：謙卑與破碎的心如同榨酒般，將靈魂隱藏的愛擠壓出來；誠命（מצוה, mitzvah）的喜悅與回歸的苦澀，則洗淨靈魂的衣裳。

為尊崇 ... 而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok

LikuteiTora.com

哈西迪的帕拉沙

likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/vayechi/3/

核心要旨

משיח (Moshiach) 的日子不是領受賞報的時期，而是行為達至圓滿之時；屆時，連祭獻的牲畜也將被提升至無限之光 (**אור אין סוף**，Or Ein Sof)。這種圓滿源自我們在流亡中的事奉：謙卑與破碎的心如同榨酒般，將靈魂隱藏的愛擠壓出來；誠命 (**מצוה**，mitzvah) 的喜悅與回歸的苦澀，則洗淨靈魂的衣裳。

每節依序列出希伯來文、譯文，以及金色分隔線下的簡短解說。希伯來文中的小號數字是文末註記的標號。

瑪瑪爾概要

這篇 maamar 將雅各 (**יעקב**，Yaakov) 對猶大 (**יהודה**，Yehudah) 的祝福——「將他的驢駒繫在葡萄樹上……他在酒中洗滌衣裳」——解讀為描述 **משיח** (Moshiach) 的日子。那時尚未到達來世，而是「今日是為了實行它們」的圓滿；屆時，誠命 (**מצוות**)，尤其是祭獻，將依照「祢旨意的命令」而實行。為何牲畜祭獻會超越祈禱——即靈魂的提升？答案從葡萄樹說起：猶太民族對 **ה'** 懷有隱藏的愛，這愛如酒一般，經由謙卑與破碎的心被擠壓而出，呈現為白酒般的喜悅與紅酒般的苦澀和回歸。由於誠命是 **ה'** 的意願，甚至高於智慧 (**חכמה**，Chochmah)，它們能引下無限之光本身的神聖性；因此，以色列「使祢的名成聖」。人以喜悅為靈魂編織衣裳：喜悅為靈魂的「身體」穿上衣裳，而回歸的奮鬥則為其「頭」穿上衣裳。在流亡中，這種事奉只提升靈魂；到了 **משיח** (Moshiach) 的日子，當「人」(**אדם**，adam) 的層面臻於完整，連牲畜也將被提升。那時，野性的「驢駒」將成為「**ה'**的城」，而「母驢」將成為「兒子」；這一切都是流亡時期「在酒中洗滌」的成果。

綱要

- 1 經文與 **משיח** (Moshiach) 的日子** ¶11-4
這節經文描述 **משיח** (Moshiach) 的日子；那是「今日是為了實行它們」的圓滿時刻：誠命，尤其是祭獻，將依照「祢旨意的命令」而實行；在伊甸之後或流亡之中，這些事都無法如此成就。
- 2 問題與葡萄樹** ¶15-8
為何牲畜祭獻會高於祈禱——在祈禱中，人提升自己的靈魂？猶太民族是一株葡萄樹，其隱藏的愛如酒一般，經由謙卑與破碎的心被擠壓而出，分為兩種：令人歡欣的白酒，即喜悅；以及紅酒，即苦澀。
- 3 使祢的名成聖者** ¶9-15
「聖者們」的讚美只能達到 **ה'** 的名，而這名是一切世界、隱而未顯與顯而可見的源頭。誠命是 **ה'** 的意願，甚至高於智慧；它們能引下無限之光本身的神聖性。這正是以色列「使祢的名成聖」的原因，也是為何一個時辰的善行勝過來世。
- 4 靈魂的衣裳** ¶16-23
只有帶著喜悅實行的誠命，才會為靈魂製成衣裳。回歸的苦澀必須先行，這樣喜悅才會隨真切的渴望而來。兩種酒製成兩件衣裳：喜悅為靈魂的「身體」穿上衣裳；悔悟回歸者 (**בעל תשובה**，baal teshuvah) 由下而上的提升，則為靈魂的「頭與臉」穿上衣裳。

5 人的圓滿

¶24-26

在流亡中，誠命只提升靈魂。到了 **משיח**（Moshiach）的日子，「人」（**אדם**，adam）的層面——亞當（**אדם הראשון**，Adam HaRishon）、大衛（**דוד**，David）、**משיח**（Moshiach）——臻於完整時，祭獻將連牲畜也提升；祈禱做不到這一點。這回答了開篇提出的問題。

6 驢駒、城與兒子

¶27-30

經文的每一語句都有所解釋：**אסרי**（osri，意為「繫住」），指智慧的字母 yud 繫於葡萄樹；**עירה**（iroh，意為「驢駒」），指那野性的「驢駒」變成「**הי**的城」；**שרקה**（sorekah，意為「上等葡萄樹」），則指謙卑的 shuruk（**שורק**，shuruk），藉此「母驢」成為「兒子」。這一切都源自流亡時期已完成的在酒中洗滌。

關鍵概念

「今日是為了實行它們」 **היום לעשותם**

這個世界是實行誠命的時期，而不是領受其賞報的時期。**משיח**（Moshiach）的日子是這一時期的圓滿，尚未到達來世。

「依照祢旨意的命令」 **כמצות רצונך**

這指實際的祭獻；它們將在 **משיח**（Moshiach）的日子恢復。流亡中的祈禱與祭獻相應，但並不真正等同於祭獻。

隱藏的愛 **אהבה מסתרת**

猶太靈魂對 **הי** 的愛，隱藏其中，如葡萄中的酒；藉著謙卑（低垂的葡萄藤）與破碎的心（榨酒池），這愛被引發出來。

白酒與紅酒 **יין לבן ויין אדום**

兩種愛：實行誠命時令人歡欣的喜悅，也就是以 **הי** 為喜悅；以及一個人省察自己與 **הי** 的距離、渴望回歸時，那令人如醉的苦澀。

祂的名與祂的本質 **שמו ואור אין סוף עצמו**

一切世界，無論隱而未顯或顯而可見，都唯獨源自 **הי**；誠命既是祂的意願，便能引下無限之光本身的神聖性。

靈魂的衣裳 **לבושים לנפש**

這些衣裳由帶著喜悅實行的誠命形成：一件為靈魂的「身體」——其情感——而製；更高的一件則為其「頭與臉」——其視覺與聽覺——而製成，這件衣裳源自回歸的奮鬥。

人的層面 **בחינת אדם**

這是人的完整形態；亞當被逐出伊甸時，這形態失落了，只有到了 **משיח**（Moshiach）才會圓滿，屆時誠命與祭獻都將完美地實行。

塞戈爾與舒魯克 **סגול ושורק**

兩種由母音符號表示的靈魂姿態：塞戈爾（**סגול**，segol）代表親近與熱忱；舒魯克（**שורק**，shuruk）是同樣三點上下排列，表示謙卑地承認距離，藉此人成為「兒子」。

經文與 משיח (Moshiach) 的日子

1 אסרי לגפן עירה^{1,2} ולשורקה בני אתונו. כבס ביין לבושו וגוי.

「把他的驢駒繫在葡萄樹上，把母驢的駒子繫在上等葡萄樹上；他在酒中洗滌衣裳」等等。

這篇 maamar 以雅各（יעקב, Yaakov）賜給猶大（יהודה, Yehudah）的祝福中的一段作為開篇（《創世記》49:11）。這段話提到一頭驢駒繫在葡萄樹上，母驢的駒子繫在上等葡萄樹上，以及一件在酒中洗滌的衣裳。maamar 其餘部分將逐一闡釋其中的詞句。

הנה מקרא זה נאמר לימות המשיח³ דקאי אדלעיל מניי [מיניה] לא יסור שבט מיהודה וגוי. עד כי יבא שילה⁴ ולו יקחת עמים⁵ ואז יהיה גם אסרי לגפן עירה:

如今，這節經文是說到 משיח (Moshiach) 的日子，因為它接續前一節經文：「權杖必不離開猶大」等等，「直到示羅來到，萬民都聚集歸向他」；那時也會有「把他的驢駒繫在葡萄樹上」。

Alter Rebbe 首先確立，這節經文描述的是 משיח 的日子，因為它接續前一節「權杖必不離開猶大……直到示羅來到」；示羅被理解為 משיח，萬民將聚集歸向他。因此，把驢駒繫在葡萄樹上的圖景，描述的就是他在世時將發生的事。

2 וביאור הענין הנה אמרנו⁶ אין בין עולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד בלבד⁷

此事的解釋是：我們的賢者，願其記念蒙福，曾說：「今世與 משיח (Moshiach) 的日子之間，除了受轄制之外，別無差異。」

賢者們教導，משיח 的日子與我們的世界只有一點不同，就是以色列民不再受列國轄制。阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）引用這項教導，是為了說明 משיח 的日子仍屬於此世界的秩序。

כי ימות המשיח אינו עוה"ב [עולם הבא] שלאחר התחיה. שזהו מתן שכרן של צדיקים. אבל ימות המשיח הוא בבחי' היום לעשותם⁸ ולא לקבל שכרן.⁹

因為，משיח 的日子並不是復活之後的來世；那是[賜予義人賞報的時期]。然而，משיח 的日子屬於「今日去行它們」的層次，而不是領受賞報的層次。

因此，משיח 的日子尚不是來世，也就是死人復活之後的時代；那時義人將領受賞報。這些日子仍屬於「今日去行它們」的時期，賢者們將此解讀為：「今日去行它們，明日領受賞報」；這是行持誡命（מצוות, mitzvos）的時期，而非因行持誡命而領受賞報的時期。

3 ועיקר היום לעשותם ותכלית השלימות של המעשה¹⁰ יהיה בימות המשיח.

而「今日是實行它們的日子」的主要[實踐]，以及行為最終的圓滿，將在**משיח**（Moshiach）時代實現。

既然**משיח**時代是「今日是實行它們的日子」的終極完成，那麼，誠命在實際行為中的完全履行，便屬於那個時代。

וכמו שהיה עיקר עבודת האדם בג"ע [בגן עדן] לעבדה ולשמרה.¹¹ לעבדה זו¹² מצות עשה. ולשמרה זו מצות ל"ת [לא תעשה].¹³ שהי' [שהיה] אז בחי' היום לעשותם בתכלית השלימות אלא שאח"כ ויגרש את האדם¹⁴ וגו'.

同樣，亞當（**אדם הראשון**，Adam HaRishon）在伊甸園中的主要事奉，就是「耕作它並看守它」：「耕作它」指積極性誠命；「看守它」指禁戒誠命。因為那時，「今日是實行它們的日子」的層次已達最終圓滿；只是後來，祂把那人逐出，等等。

Alter Rebbe將此比作亞當在伊甸園中的情形；亞當的全部任務就是「耕作它並看守它」。依照 Zohar（**זהר**）及其他來源的解釋，「耕作它」意指履行積極性誠命（**מצות עשה**，mitzvos），「看守它」意指遵守禁戒誠命；因此，亞當在伊甸園中處於「今日是實行它們的日子」的圓滿層次，直到他被逐出園外。

ואח"כ נכנסו אבותינו לארץ ג"כ בשביל קיום מעשה המצות שכמה מצות התלוים בארץ דוקא¹⁵ כמעט ארבע הידות¹⁶

其後，我們的祖先進入以色列地，也是為了實際履行誠命；因為許多誠命特別依賴這片土地，幾乎達五分之四[的誠命]。

第二次機會出現在猶太民族進入以色列地之時，因為有許多誠命——按本文的估算，幾乎占五分之四——只有在那裡才能履行。

ואחר כך גלו משם ולא נתקיימו בידם עד ימות המשיח שיהיה במהרה בימינו שאז יהי' [יהיה] בחי' היום לעשותם בתכלית השלימות.

其後，他們從那裡被放逐，而[誠命]直到**משיח**時代才得以實現；願那時速速在我們的日子來到。屆時，「今日是實行它們的日子」的層次將達到最終圓滿。

然而，他們遭到放逐；從那時起，這些誠命便未能完全遵行。只有到了**משיח**時代，它們才會得以履行；那時，「今日是實行它們的日子」將達到完全圓滿。

4 והנה אנו אומרים ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו וכו' כמצות רצונך כו'. שעיקר המעשה היא עבודת הקרבנות שאין אנו יכולים לקיים בגלות אלא שבגלות נתקנה התפלה כנגד הקרבנות. ועדיין אין זה כמצות רצונך ממש:¹⁷

現在我們說：「在那裡，我們要在祢面前獻上我們所負有義務的祭獻等等，照祢意願的命令行事」等等。因為主要的實際作為，乃是祭獻的事奉；我們在流亡中無法履行這項事奉，而在流亡中則設立了與祭獻相應的祈禱。然而，這仍不是真正地「照祢意願的命令行事」。

阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）引述穆薩夫祈禱（מוסף, Musaf），其中我們祈求回到聖殿，並在那裡獻上祭獻，「照祢意願的命令行事」。由於在流亡中無法獻上祭獻，因此設立了與祭獻相應的祈禱；然而，祈禱本身的措辭暗示，只有實際獻上祭獻，才真正是「照祢意願的命令行事」。

第 2 節 · 15-8

問題與葡萄樹

5 ולהבין זה דלכאורה התפלה במעלה העליונה יותר מהקרבנות שהתפלה היא נשיאת נפש האדם בספור שבחיו של מקום ברוך שאמר והיה העולם וכל הללויה וכו' עד שמגיע לואהבת בכל נפשך¹⁸ כו'

要明白這一點：表面看來，禱告的層次高於祭獻，因為禱告是人藉著述說**מקום**的讚美而提升自己的靈魂：從「那位一言而世界便形成的，當受讚頌」，以及所有哈利路亞[詩篇]等等，直到「你要愛……盡你的性命」等等。

這裡提出一個疑問。禱告似乎比祭獻更高超，因為人在禱告中述說**מקום**的讚美，從「那位一言而世界便形成的，當受讚頌」，以及晨間禱告中的哈利路亞詩篇，一直到**שמע**（Shema）中的「你要愛……盡你的性命」；在此，人將自己的整個靈魂交出。

משא"כ הקרבנות הוא בנפש בהמה וביום השבת¹⁹ שני כבשים.²⁰

相較之下，祭獻所涉及的是動物的靈魂：「在安息日，兩隻羊羔。」

相較之下，祭獻只涉及動物的靈魂，例如安息日所獻的兩隻羊羔。

ולמה יהיו הקרבנות במעלה העליונה כל כך שיקראו כמצות רצונך ושזה יהי' [יהיה] תכלית השלימות של ימות המשיח יותר מהתפלה שבגלות.

那麼，為何祭獻的層次如此之高，以至於被稱為「照著祢旨意的命令」；而且，為何祭獻應成為**משיח**（Moshiach）時代的終極圓滿，勝過流亡時期的禱告？

既然如此，為何唯有祭獻被稱為「照著祢旨意的命令」？為何祭獻的復興應成為**משיח**（Moshiach）時代的圓滿，超越流亡時期的禱告？這正是這篇 maamar 要回答的問題。

הנה כתיב גפן ממצרים תסיע.²¹ שכנ"י [שכנסת ישראל] נמשלו לגפן²² שגדלים בה ענבי שמהם יוצא היין ע"י דריכה בגת.

現在經文寫道：「祢從埃及移植了一株葡萄樹。」以色列會眾被比作葡萄樹；樹上長出葡萄，葡萄經過在榨酒池中踩踏，便釀出酒來。

阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）以葡萄樹的意象開始作答。猶太民族被比作葡萄樹；葡萄只有經過在榨酒池中踩踏，才能釀出酒來。

6 והנה עיקר היין המשובח יוצא מהענבי [מהענבים] הסמוכי לקרקע כמו שאמרו לגבי נסכים לא היו מביאין מן הדליות אלא מן הרגליות^{23, 24} ששם יוצא יין משובח יותר.

如今，最上乘的酒主要出自靠近地面的葡萄，正如[賢者]論及奠祭時所說：他們不從架棚葡萄藤（דליות，daliyos）取[酒]，而取自低矮葡萄藤（רגליות，ragliyos），因為從那裡釀出的酒更為上乘。

最好的酒來自最接近地面的葡萄：米示拿裁定，供聖殿奠祭之用的酒取自低矮的葡萄藤，而非架在棚架上的葡萄藤。下一段將這個細節轉化為謙卑的意象。

והנה היין נתחלק לכמה מינים יש יין המשמח ויש יין המשכר יש יין אדום ויש יין לבן וכך ככל המשל הזה נמשלו כנס"י [כנסת ישראל] שיש בהם אהבה מסותרת למקום כו'.

如今，酒分為幾種：有令人歡欣的酒，也有使人醉酒的酒；有紅酒，也有白酒。同樣，這個比喻的每一個細節，都用來比擬以色列會眾[與酒相似之處]，因為他們內在有對 ה' 隱藏的愛，等等。

酒也有不同種類：令人歡喜的酒與令人醉酒的酒，紅酒與白酒。每一種都對應於猶太民族中的某一方面；他們全都懷有對 ה' 隱藏的愛，而這愛必須被引發出來，正如酒隱藏在葡萄中一樣。

7 וכדי להוציאה מהעלם אל הגלוי צריך להיות בבחי' רגליות דהיינו להיות בחי' נפשי כעפר לכל תהיה.²⁵

為了使它從隱藏轉為顯露，人必須處於「低垂的葡萄藤」（רגליות，ragliyos）的層次；也就是處於「願我的靈魂對眾人都如塵土」的層次。

要把這隱藏的愛帶到顯露之中，人必須像低垂的葡萄藤，葡萄貼近地面。這指的是祈禱中所表達的謙卑：「願我的靈魂對眾人都如塵土。」

וגם דריכה בגת להיות לב נשבר ונדכה^{26, 27} וע"י זה יוצא היין הוא בחי' האהבה מסותרת שהיתה בהעלם

此外，還要經歷酒醉中的踩踏，也就是有一顆破碎而受壓的心。藉此，酒便流出來；這便是原先隱而未顯的隱藏之愛這一層面，

人也必須像在酒醉中被踩踏那樣，擁有一顆破碎而受壓的心。藉此，酒便流出來：那深藏在靈魂中的愛顯露出來。

כי על יין אמרו נכנס יין יצא סוד^{28, 29, 30} והיינו לפי שהיין היה ג"כ מתחלה בהעלם בענבים ואח"כ נתגלה ויצא לחוץ.

因為關於酒，人們說：「酒入，祕密便出。」這是因為酒起初也隱藏在葡萄之中，之後才顯露出來，流到外面。

阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）以塔木德中的話「酒入，祕密便出」來支持這個比喻。酒能使隱藏之物顯露，因為在被壓出來以前，酒本身也隱藏在葡萄裡。

8 והנה באהבה יש ב' בחי'. יש מתפעל להיות שמחת ה' בלבו היא בחינת יין המשמח ובחי' יין לבן מבחי' חמר חיוריין עתיק כו'.

如今，愛有兩個層面。一種是心受到感動，使心中充滿對 ה' 的喜悅；這是「令人歡欣的酒」這一層面，也是白葡萄酒這一層面，源自「古老的白葡萄酒」（חמר חיוריין עתיק，chamar chivaryan atik）這一層面，等等。

對 ה' 的愛有兩種形式。第一種是心中充滿對 ה' 的喜悅；它如同「令人歡欣的酒」和白葡萄酒，源自「古老的白葡萄酒」；本文後文會指出，這指的是至高的喜悅。

ויש מתפעל להיות לו מרירות הלב מפני היותו ממארי דחושבנא מכל מחשבותיו ודבוריו ומעשיו אשר לא לה' המה ולצעוק אל ה' ולדבקה בו הוא בחי' יין אדום ויין המשכר וכו'.

另一種是心受到感動而生出苦澀，因為他是善於自我省察者（מארי דחושבנא，marei d' chushbana），細察自己所有不屬於 ה' 的思想、言語和行為，並受到感動向 ה' 呼喊，與祂緊密相連；這是紅酒和令人沉醉之酒這一層面，等等。

第二種，是一個人誠實省察自己所有不屬於 ה' 的思想、言語和行為時，心中所感受到的苦澀；他因此受到觸動，向 ה' 呼喊並與祂緊密相連。這就是紅酒和令人沉醉之酒。

第 3 節 · 19-15

使祢的名成聖者

9 והנה אנו אומרים בשבת וינוחו בו ישראל³¹ מקדשי שמך³². ולכאורה אינו מובן הלא הוא ית' מאליו קדוש וכתוב כי קדוש אני וקדושתי למעלה מקדושתכם³³.

現在，在安息日我們說：「願以色列這些尊祢之名為聖的人，在其中安息。」表面看來，這難以理解：祂（願祂受頌讚）豈不是本自為聖嗎？經上又說：「因為我是聖的」，以及「我的神聖性高於你們的神聖性」。

在安息日的阿米達祈禱（עמידה，Amidah）中，我們說以色列是「尊祢之名為聖者」。這似乎令人困惑，因為 ה' 本自為聖；而米德拉什（מדרש，Midrash）對「因為我是聖的」的解釋教導我們，祂的神聖性高於我們的神聖性。

ואיך יהיה תלוי קדושתו ית' בישראל דייקא שיקראו הם המקדישים שמו. אך הענין דהנה אנו אומרים אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה.

那麼，祂（願祂受頌讚）的神聖性怎能特別取決於以色列，以致他們被稱為尊祂之名為聖的人呢？然而，這件事的要點是：我們說：「祢是聖的，祢的名是聖的，聖者每日讚美祢， סלה (selah)。」

那麼，祂的神聖性怎能取決於以色列，以致他們被稱為使祂成聖的人呢？阿德莫爾·哈扎肯從祈禱文中的另一句話開始作答：「祢是聖的，祢的名是聖的，聖者每日讚美祢， סלה (selah)。」

פי' קדושים בכל יום כו' כמאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית שבכל יום ויום מתהווה מאין ליש כל מעשה בראשית.

「聖者……每日」等語的意思，正如這句話所說：「祂以良善每日不斷更新創造之工」：在每一天，整個創造之工都從無中成為有。

「每日」二字指向祂每日更新創造，正如Shema (שמע, Shema) 前的晨間祝福所說：「祂以良善每日不斷更新創造之工。」每天，整個創造都從無中重新生成。

10 וכשהם משיגים כל יום התהוותם וחיותם מבחי' קדוש ומובדל כי עליו ית' נאמר אדון הנפלאות פי'

למעלה מעלה מבחי' נפלאות כמ"ש עושה פלא.³⁴

而當那些聖者每日體認到，他們的存在與生命力源自神聖而超然的層面時，因為祂被稱為「奇事之主」；意思是，祂遠遠超越奇事的層面，如經上所說：「祂施行奇事」(עושה פלא, oseh fele)。

「聖者」每日體認到，他們的存在與生命力來自一個神聖的層面；也就是說，這層面完全超然，超越他們。祂被稱為「奇事之主」；這句話出自晨禱，意思是祂遠遠超越奇事本身。經文說祂「施行奇事」，所以奇事只是祂所施行的事。

שבחי' הפלא הוא כעשיה גשמיות אצלו ית'. כי ענין הפלא היא פליאת ההתהוו' יש מאין

因為，奇事的層面在祂看來，猶如物質性的作為 (עשיה, asiyah)；所謂奇事，是指某物從無中而生這件事本身的奇妙。

對我們而言奇妙的事，在祂看來猶如單純的物質性作為。這裡所說的奇事，就是創造本身：某物從無中而生。

וראשית ההתהוו' הוא בחכמה כמ"ש והחכמה מאין תמצא.³⁵

而存在開始形成於智慧 (חכמה, Chochmah)，如經上所說：「智慧乃由無 (אין, ayin) 而得。」

創造始於智慧 (Chochmah)，也就是智慧最初的一點；經文說它是「由無 (אין, ayin) 而得」。嚴格來說，《約伯記》的經文是在問：「智慧，從何處 (מאין, me' ayin) 可得呢？」；而這篇maamar將me' ayin解讀為「由無而來」。

11 וכתוב כולם בחכמה עשית שהחכמה נחשבת אצלו כעשיה גשמית שהיא בחי' סוף דרגין משכל ודבור

ומחשבה ומעשה וכך החכמה נחשבת אצלו שהוא ית' למעלה מן החכמה ומרומם עד אין קץ.

經上說：「祢以智慧（חכמה，Chochmah）造了這一切。」因為在祂看來，智慧如同物質性的作為（עשיה，asiyah），而作為乃是智力、言語、思想與行動諸層次中的最低一層。同樣，在祂看來，智慧也是如此；因為祂，願祂受頌讚，超越智慧，高不可及，無有窮盡。

「祢以智慧造了這一切」這句經文，將智慧本身視為一種作為（עשיה），也就是智力、言語、思想與行動等能力中最低的一種。同樣，在祂面前，智慧猶如單純的物質行動，因為祂無限超越智慧。

ולכן הם יהללוך סלה תמיד בעילוי אחר עילוי בלי הפסק וכל זה בבחי' ושמך קדוש כי הודו של שמו על

ארץ ושמים.³⁶

因此，他們「讚美祢，סלה（selah，永遠）」；他們不斷[上升]，從一個提升到下一個提升，毫不間斷。這一切都屬於「祢的名是聖的」這一層面，因為祂之名的光輝「在大地與天上之上」。

這就是「聖者們」為何無盡地讚美祂，不斷從一個層次提升到另一個層次，毫不停歇：無論他們升到多高，祂仍然超越他們。然而，他們一切的讚美所及的，僅是「祢的名是聖的」——祂的名，其光輝在大地與天上之上。

כמ"ש כי ביה³⁷ ה' צור עולמים³⁸ פי' בי"ה הוא שמו הוי"ה כי הוי"ה היא גי"כ י"ה שהוי"ו מושך הוי"ד

כו'.³⁹

經上說：「因為藉著 יה הוי'（Havayah）創造了諸世界。」也就是說，「藉著 יה」指的就是祂的 ה'；因為 הוי"ד（heh-vav-heh）[這些字母]也同樣是 י"ה（yud-heh），因為 הוי"ו（vav）延展了 הוי"ד（yud），等等。

引用這句經文，是要說明諸世界源自祂的名 ה'：塔木德（Menachos 29b）將「藉著 יה」解讀為「藉著 yud-heh」，也就是創造兩個世界所用的兩個字母。阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）解釋說，此處的「יה」代表完整的 ה'，因為 vav 只是 yud 的延展；所以其餘字母也同樣是 yud 與 heh 的一種形式。

12 וביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] כנ"ל היינו עלמין סתימין דלא אתגליין עין לא ראתה⁴⁰ אלהים זולתך

以希伯來字母 יו"ד（yud）創造了來世，如上文所述；也就是尚未顯露的隱藏諸世界（עלמין סתימין，almin sesimin）：「眼未曾看見，ה'啊，唯有你。」

阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）接著引用關於「ה'」的經文：正如塔木德所教導，來世是以 יו"ד 創造的。他將來世認定為「隱藏的諸世界」，它們超越一切感知；經文說：「眼未曾看見，ה'啊，唯有你。」

ובה"א [ובאות ה"א] נברא עוה"ז⁴¹ היינו עלמין דאתגליין מה שהוא מושג ונתפס בהשגת הנבראים

以希伯來字母 ה"א（heh）創造了現世；也就是顯露的諸世界（עלמין דאתגליין，almin d' isgalyan）：即受造者所能領會、把握的事物。

現世是以 ה"א 創造的，與「顯露的諸世界」相對應：凡是受造者能夠感知並把握的層面，都屬於此類。

ואפי' [ואפילו] ג"ע [גן עדן] העליון נק' עלמא דאתגלי' לגבי בחי' זו שהוא שם שהרי צדיקי' [צדיקים] נהנים כו' אלא שלגבי עוה"ז השפל הגשמי נק' עוה"ב [עולם הבא] ג"ע [גן עדן] העליון. אבל לגבי עולמות עליוני' [עליונים] נקרא בשם עוה"ז ועלמא דאתגליא מאחר שיש שם הנאה ותענוג הנשמות

即使上層伊甸園，相對於這一層面，也稱為「顯露的世界」（עלמא דאתגליא，alma d' isgalya），因為「義人就在那裡享受」等等；只是在相對於這低微的物質世界而言，上層伊甸園才稱為來世。但相對於更高的世界，它則稱為「現世」和「顯露的世界」，因為靈魂在那裡享有愉悅與喜樂，

在此意義上，即使上層伊甸園也算是顯露的，因為義人在那裡享受神聖臨在的光輝（Berachos 17a）；只有相較於我們這低微的物質世界，它才稱為「來世」。相較於更高的世界，它本身就是「現世」，因為靈魂在那裡體驗愉悅與喜樂。

משא"כ בחי' עלמין סתימין הוא מה שאינו מושג ונתפס כלל עין לא ראתה וכו' וכל בחי' הללו הם מבחינת שמו והודו של שמו כו'.

相較之下，上層伊甸園的層面，乃是完全無法領會或把握的：「眼未曾看見……」等等。而這一切層面都源自祂的名及祂名的榮耀等等。

相較之下，隱藏的諸世界完全無法被把握；經文說：「眼未曾看見。」然而，隱藏與顯露的諸世界都只源自祂的名及祂名的榮耀，並非源自祂的本質。

אבל בא"ס ב"ה עצמו לא שייך כלל זה שהוא קדוש ומובדל מגדר עלמין לגמרי ולא שייך אפילו בחי' עלמין סתימין כו' ובחינת עלמין סתימין הם כעשיות גשמיות אצלו ית'.

但對無限者（אין סוף，Ein Sof）本身——願祂受頌讚——而言，這一切完全不適用；祂神聖而超然，完全超越世界這一範疇，甚至隱藏諸世界的層面也不適用於祂，等等。對祂而言，隱藏諸世界的層面猶如物質的造作行為。

祂本身，即無限者，完全超越世界這一範疇，連隱藏的世界也不例外。對祂而言，甚至隱藏的諸世界也不過如同物質的造作行為，正如上文論及智慧（חכמה，Chochmah）時所說的那樣。

13 וכמאמר אדון הנפלאות. וכמ"ש עושה פלא.⁴² ומה שקדושים בכל יום יהללך סלה הוא בבחי' ושמך קדוש בלבד והיינו כי משם נמשך קדושתם ומהללים להתכלל ולהבטל במקורם.

正如「奇妙作為之主」一語所說，也如經上所說：「祂施行奇事。」而「眾聖者每日讚美祢， סלה（selah）」，只是在「祢的名是聖的」這一層面；也就是說，他們的聖潔由此而來，而他們讚美，是為了融入並自我消融於自己的根源之中。

「眾聖者」的讚美，只達到「祢的名是聖的」這一層面，因為他們自身的聖潔正是由此而來。他們讚美，是渴望提升，融入並自我消融於那個根源之中。

אבל ישראל הם מקדשי שמך⁴³ כי הנה באתעדלית [באתערותא דלתתא] תלוי⁴⁴ אתעדלית [אתערותא דלעילא]^{45, 46} להיות התלבשות א"ס ב"ה בחכמה וחסד להחיות ולהוות עלמין סתימין ועלמין דאתגליין והיינו אק"ב [אשר קדשנו במצותיו] ממש הקב"ה מניח תפילין⁴⁷ כו'.

然而，以色列人乃是「使祢的名成聖者」；因為由下而起的激發（אתערותא דלתתא，isarusa dilesata），決定了由上而起的激發（אתערותא דלעילא，isarusa dileila）：使無限者（אין סוף，Ein Sof），願祂受頌讚，內寓於智慧（חכמה，Chochmah）與慈愛（חסד，Chesed）之中，賦予隱蔽世界與顯現世界生命，並使它們存在。這就是「祂以祂的誠命使我們成聖」的意思；字面上說，就是「קב"ה」（Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」）親自佩戴經匣（תפילין，tefillin），等等。

然而，以色列被稱為「使祢的名成聖者」，因為他們在下界的作為會激發來自上界的回應：無限者本身內寓於חסד與חכמה之中，賦予一切世界生命，不論隱蔽或顯現。這就是「祂以祂的誠命使我們成聖」的意思，也就是賢者們所說，קב"ה / הוא בריך קודשא בריך הוא / קב"ה。

14 ועיי הנחת תפילין למטה מתעורר קדושה העליוני שלמעלי [שלמעלה] להיות שורה ומתלבש בתוך עלמין.

וקדושה זו היא מבחי' אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בעצמו ובכבודו שלמעלה מגדר עלמין

藉著在下界戴上經匣（תפילין，tefillin），上方的至高聖潔便受到激發，降臨、駐留並披覆於諸世界之中。而這聖潔源自無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）本身及其尊榮——願祂受頌讚——這一層次超越諸世界的範疇。

猶太人在下界戴上經匣，便會激發至高的聖潔，使其駐留並進入諸世界。這聖潔源自無限之光本身，超越一切世界。

בח' אתה קדוש שהוא אדון הנפלאות למעלה מעלה מבחינת פליאות חכמה שמאין תמצא⁴⁸ כי המצות

הן הן רצונו ית' ובחי' מדרגת הרצון הוא הגבה למעלה מאד מבחי' חכמה.

[這是]「祢是神聖的」這一層次，也就是「奇蹟之主」，遠遠高於智慧（חכמה，Chochmah）的奇妙之處；智慧是「由無而得」的。因為誠命（מצות，mitzvos）正是祂的意願本身，願祂受頌讚；而意願這一層次極其崇高，遠遠高於智慧的層次。

這是「祢是神聖的」這一層次，不僅是「祢的名是神聖的」；祂是「奇蹟之主」，遠遠超越智慧的奇妙之處，而智慧是由無中而得。原因在於，誠命正是 ה' 本身的意願，而意願遠高於智慧。

15 ולכן הם מקדישי ומרוממים שמך שבהם ועל ידם נתעלה בחי' שמו בקדושת אור א"ס ב"ה עצמו.

因此，他們使祢的名成聖，並尊崇祢的名；因為祢之名這一層面在他們之中、並藉著他們，被提升至無限之光本身的神聖之中（אור אין סוף，Or Ein Sof）；願祂受頌讚。

這就是為何說以色列使 ה' 成聖並尊崇祢的名：透過他們及其所行的誠命（מצוות，mitzvos），祢之名這一層面被提升至無限之光本身的神聖之中。他們並非為 ה' 增添神聖性；而是將祢自身的神聖性帶入祢之名這一層面，因為此層面與諸世界相關。

וזהו יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט [ומעשים טובים]⁴⁹ בעוה"ז מכל חיי עוה"ב [עולם הבא]⁵⁰ שהם מבחינת שמו ית' בלבד. אבל ע"י המע"ט [המעשים טובים] ממשיכים קדושת אור א"ס ב"ה בעצמו כנ"ל:

這就是[其意義]：「在今世悔悟回歸（תשובה，teshuvah）並行善一小時，勝過來世的一切生命」；來世的一切生命僅源自祂受頌讚之名這一層面；但透過善行，人將無限之光本身（אור אין סוף）的神聖性引降下來，如上所述。

這說明了《密西拿》的教導：在今世悔悟回歸並行善一小時，勝過來世的一切生命。來世乃是單單源自祂之名這一層面的顯現；而善行則將無限之光本身的神聖性引降下來。

第 4 節 · 116-23

靈魂的衣裳

16 והנה מן המצות נעשה לבושים⁵¹ לנפש כמ"ש בזוהר⁵² ע"פ ואברהם זקן בא בימים⁵³ באינון יומין עילאין דאינון לבושין⁵⁴ כנ"ל.

現在，誡命（מצות，mitzvos）為靈魂形成衣裳，正如《Zohar》（זהר）在「亞伯拉罕（אברהם）年老，進入日子中」這句經文下所說：「乃是藉著那些上界的日子；它們就是衣裳」，如上所述。

誡命也為靈魂形成衣裳。《Zohar》將「亞伯拉罕年老，進入日子中」解讀為：他帶著「上界的日子」而來；人的一生歲月，成為靈魂的衣裳。

והיינו לפי שע"י המצות ממשיך אור מקיף מבחי' סובב כל עלמין לכן נעשה לבוש לנשמתו שתהיה נפשו צרורה בצרור החיים⁵⁵ את⁵⁶ ה' וכו'.

這是因為，人藉著誡命，從環繞一切世界之光（סובב כל עלמין，sovev kol almin）這一層面，引下包圍之光（אור מקיף，Or Makif）；因此，這光成為他靈魂的衣裳，使他的靈魂「與 הוי'（Havayah）同在，繫於生命之結」等等。

原因在於，誡命會從環繞一切世界之光這一層面，引下包圍之光。這光如同衣裳般環繞靈魂，使靈魂「與 הוי'（Havayah）同在，繫於生命之結」。

אך הנה אמרו אפילו פושעי ישראל מלאים מצות⁵⁷ כרמון ומ"מ אין ממשיכין כלום.⁵⁸ אלא הענין הוא שהמשכת קדושה העליונה הוא ע"י שמחה של מצוה דוקא וכדכתיב תחת אשר לא עבדת⁵⁹ את ה' אלקיך בשמחה.

但是，[智者]說，即使以色列中的罪人，也如同石榴充滿籽粒一般，充滿誠命；然而，他們仍甚麼也沒有引下。其要旨在於：只有藉著履行誠命時的喜樂，才能引下上界的神聖，正如經文所說：「因為你沒有以喜樂事奉 ה'、你的 אלקים (Elokim)。」

但是，智者說，即使以色列中的罪人，也像石榴充滿籽粒一樣，充滿誠命；然而，他們仍甚麼也沒有引下。因此，Alter Rebbe 得出結論：只有藉著履行誠命時的喜樂，才能引下上界的神聖；他援引了這句責備：「因為你沒有以喜樂事奉 ה'、你的 אלקים (Elokim)。」

17 והשמחה היא מצד התבוננות מזה עצמו איך שהמצות הם בחינת אור א"ס ב"ה עצמו בחי' אדון הנפלאות וכו'.

喜悅來自對這件事本身的思量：誠命（מצות，mitzvos）乃是蒙福的無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）本身的層面，也就是「奇蹟之主」的層面，等等。

遵行誠命所帶來的喜悅，源於思量誠命究竟是什麼：它就是無限之光本身，是「奇蹟之主」，超越一切世界。明白這一點，心便會歡喜。

ולזה ישמח לבו בקיום המצות אשר קדשנו במצותיו ממש והוא בחי' חמר חווריין עתיק שהוא בחי' ענג העליון להתענג על ה' ממש.

因此，他在遵行 מצות 時，心便會歡喜；[因為祂]「以祂的誠命使我們成聖」，確實是按字面如此。這就是「古老的白酒」（חמר חווריין עתיק，chamar chivaryan atik）的層面，也就是至高的喜悅：真正以 ה' 本身為樂。

這種喜悅就是前文所說的「古老的白酒」；如今，Alter Rebbe 將它闡明為至高的喜悅——以 ה' 本身為樂。人在遵行 מצות 時，會感受到 ה' 「以祂的誠命使我們成聖」，而且是最按字面意義上的成聖。

אך צריך לעורר מתחלה בנפשו בחי' יין אדום ויין המשכר שהוא בחי' גבורות קדושות כדי לאתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא שאז יתענגו על ה' בתענוג המשכת וא"ס [אור אין סוף] ב"ה

然而，首先必須在自己的靈魂中喚起紅酒和令人醉人的酒這一層面；這是神聖的克制力量（גבורות，gevuros），為的是把黑暗轉化為光明，把苦澀轉化為甘甜；如此，他們便會以引下 אור אין סוף 的喜悅來享受 ה'。

不過，在這種喜悅之前，人必須先喚起紅色而令人醉人的酒，也就是神聖的 גבורות——對自己遠離 ה' 所感到的苦澀。這會把黑暗轉化為光明，把苦澀轉化為甘甜，使引下無限之光的喜悅得以圓滿。

כי התענוג הוא שייך אחר מילוי הרצון שכשנתמלא רצונו וחפצו מה שהיה חושק ומתאוה אז יתענג

因為，喜悅是在意願實現之後才有的：當他的意願和渴望得以滿足，也就是他曾渴求、熱切盼望的事物實現時，他便會感到喜悅，

其原因在於靈魂的一項原則：喜悅是在願望實現時產生的。人得到自己所渴求、所熱切盼望的事物，便會感到喜悅。

משא"כ אם לא היה לו תשוקה כ"כ [כל כך] אין התענוג אצלו כ"כ [כל כך] גם בהיות אצלו הדבר ההוא ולכן צריך לעורר תחלה בחינת גבורות על הירידה אשר רחוק מה' בתכלית.

反之，若他的渴望沒有那麼強烈，即使已擁有那件事物，他的喜悅也不會那麼大。因此，必須先為自己的下降喚起**גבורות**，[因為]自己已與**ה'**極其遙遠。

若沒有強烈的渴望，即使得到那件事物，所帶來的喜悅也很有限。因此，人首先必須感受到自己已墮落得如此遠離**ה'**的痛苦；如此，誠命所帶來的喜悅臨到時，才能滿足真正的渴望。

18 ובפרט כאשר יהי' [יהיה] ממארי דחושבנא מן המעשים ודבורים והמחשבות אשר לא לה' המה. וישוב

אל⁶⁰ ה' וירחמהו וכמאמר אלהי עולם ברחמיך הרבים כו' וכמ"ש במ"א

尤其是當他成為「自我省察者」，細數那些不為**ה'**而作的行為、言語與思想時。他要歸向**ה'**，祂必憐恤他；又如所說：「永恆的**ה'**，祢以豐盛的憐憫……」，等等，正如別處所解釋的。

一個人若細察自己所有不為**ה'**而作的行為、言語與思想，所感到的苦痛便最為深切。隨後，他歸向**ה'**，而「祂必憐恤他」；正如我們祈禱所說：「永恆的**ה'**，祢以豐盛的憐憫……」。

ואזי תהי' [תהיה] שמחת הנפש בקיום המצות ביתר שאת כי כל שתגדל התשוק' [התשוקה] והצמאון מחמת ריחוק מקום מצד הגוף כך תגדל שמחת הנפש מצד המשכ' אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בקיום המצות והתענוג על ה' במילוי רצונה וחפצה

如此一來，靈魂在履行誠命（מצות，mitzvos）時的喜樂便會格外高昂；因為身體所造成的疏離愈使渴望與乾渴增長，靈魂的喜樂也就愈發增長：它在履行**מצות**時引下無限之光（**אור אין סוף**，Or Ein Sof），願祂受頌讚；[並且]因自己的意願與欲求得以滿足，而在**ה'**中享受喜悅。

此後，他履行**מצות**時的喜樂會更為深厚：身體造成的疏離愈使渴望與乾渴加深，靈魂便愈因透過一項誠命引下無限之光而歡喜。靈魂在**ה'**中享受喜悅，因為它自己的意願與欲求已得到滿足。

וַיִּשׁ [וְהוּא שְׁכֹתוֹב] זֹאת נַחֲמָתִי בַעֲנִי⁶¹ כִּי אִמְרַתְךָ חֵייתָנִי וּכְמֵאמֶר כִּי הֵם חֵיִינוּ וְאוֹרֶךְ יָמֵינוּ כֹּו' וְאִין לַעֲרֵב שְׂמַחַת הַנֶּפֶשׁ בַּעֲצָבוֹן הַגּוֹף⁶² וְכו'.

這正是[以下所寫經文的意思]：「這是我在困苦中的安慰，因為祢的言語使我存活。」又如所說：「因為它們是我們的生命，是我們年日的長久……。」不可把靈魂的喜樂與身體的憂傷混在一起，等等。

這就是「這是我在困苦中的安慰，因為祢的言語使我存活」的意思：ה'在 מצות 中的言語是靈魂的生命，正如我們在祈禱中所說：「它們是我們的生命，是我們年日的長久。」苦痛屬於身體，不可將它混入靈魂的喜樂。

אך כדי להוציא בחי' יין הנ"ל צריך לשית עצות בנפשו להיות בבחינת ונפשי כעפר לכל תהיה⁶³ מן הרגליות וכו'. ועל ידי דריכה ברגלים בגת שהיא בחינת לב נשבר ונדכה⁶⁴ כו'.

然而，要引出上述葡萄酒的層面，必須在自己的靈魂中籌思，使自己達到「願我的靈魂對一切人如塵土」的層次，像低伏的葡萄藤（הרגליות，ragliyos）所出的葡萄酒[一般]，等等。還要用腳在酒醉中踩踏；這就是心靈破碎、受壓傷的層面，等等。

要引出這葡萄酒，一個人必須在自身上下功夫，達到「願我的靈魂對一切人如塵土」的謙卑，就像低伏的葡萄藤一樣。他還需要在酒醉中踩踏，這象徵心靈破碎、受壓傷。

19 והנה כנגד ב' בחינות יין הנ"ל כך נמשך ב' בחינת לבושי. וזהו כבס ביין לבושו⁶⁵ שיהיו לבושי המצות

מכובסים עד"מ כמו בגד המכובס מן הלכלוך כך הגה אפי' [אפילו] פושעי ישראל⁶⁶ מלאים מצות⁶⁷ כו'.

現在，與上述兩個層面的酒相應，也有兩個層面的衣裳被引下。這就是[「他在酒中洗滌衣裳」這句話的意思]：誠命（מצות，mitzvos）的衣裳得以洗淨，譬如衣裳洗去污垢一般。同樣，即使以色列的罪人也充滿了誠命，等等。

兩種酒產生兩種衣裳；這就是「他在酒中洗滌衣裳」的意思。由誠命形成的衣裳必須洗淨，如同衣裳洗去污垢一般；因為即使以色列的罪人也充滿誠命，然而，正如下一段所解釋的，他們的衣裳仍然污穢。

20 ואעפ"כ [ואף על פי כן] את פושעי' [פושעים] נמנו שלבושי המצות שלהם הם מלובשי' [מלובשים] בלבושים

צואים שלהם משא"כ ע"י בחי' יין ושמחה של מצוה נעשה בחי' כבוס לבוש והתפשטות מלבושי' [מלבושיה / מלבושים] שבנוגה להתענג על ה' לבדו.

然而，他們仍「被列在罪犯之中」，因為他們的誠命（מצות，mitzvos）之衣，穿在自己污穢的衣服裡。相反，藉著葡萄酒和誠命（מצוה，mitzvah）之喜悅這一層面（בחינה，bechinah），便會產生洗滌衣服的層面（בחינה），並脫去那些屬於混雜善惡之境（נוגה，Nogah）的衣服，使人唯獨以 ה' 為樂。

即使他們遵行了許多誠命，這樣的人仍「被列在罪犯之中」，因為他們的誠命之衣裹在自己污穢的衣服裡。誠命之喜悅所帶來的葡萄酒，會洗淨衣服，並除去屬於 נוגה 的衣服；נוגה 是善與惡混雜之境，使人得以唯獨以 ה' 為樂。

וע"י בחי' דם ענבים⁶⁸ הוא בחי' יין אדום שהוא ענין התגברות הנפש לאהפכא חשוכא לנהורא⁶⁹ והמרירות על ריחוקו מאור פני ה' ונק' דם לפי שצריך יגיעת הנפש ויגיעת בשר בנפשו דמו.

藉著「葡萄之血」這一層面，也就是紅葡萄酒的層面，靈魂克服[自身]，將黑暗轉為光明，並因遠離 ה' 面容之光而感到痛苦。它被稱為「血」，因為這需要靈魂的勞苦和肉身的勞苦，乃至耗費自己的靈魂與血液。

「葡萄之血」出自經文的末句，指紅葡萄酒：靈魂努力將黑暗轉為光明，並因遠離 ה' 面容之光而感到痛苦。它被稱為「血」，因為這需要靈魂和身體的勞苦，彷彿獻出自己的生命。

אך מ"מ נק' דם ענבים בחי' יין שצ"ל ע"י בחי' שמחה שהיא בחי' התבוננות מצד גדולת ה' א"ס ב"ה וישוב אל⁷⁰ ה' וירחמהו.⁷¹

然而，它仍稱為「葡萄之血」，屬於葡萄酒的層面（בחינה），因為它必須藉著喜悅的層面（בחינה）而來；這喜悅是藉著思量 ה'、無限者（אין סוף，Ein Sof）——願祂受頌讚——的偉大而生：「願他歸向 הוי' (Havayah)，祂就憐憫他。」

然而，它仍稱為葡萄之血，是一種葡萄酒，因為它也必須伴隨喜悅而來；這喜悅源於思量 ה' 無限的偉大。經文說：「願他歸向 ה'，祂就憐憫他」，描述的正是這種回歸，下一段將進一步解釋。

21 וירחמהו דייקא דהיינו על ניצוץ אלהי' [אלהות] שבו איך ירד פלאים מטה מטה כמ"ש במ"א

「祂要憐憫他」，特別是指：祂憐憫他裡面具有 ה' 性質的火花；這火花竟如何不可思議地下降，愈降愈低，正如別處所解釋的。

「憐憫他」這幾個字是著重之處：ה' 憐憫的是那人裡面的 ה' 性質火花；這火花已不可思議地墮落到如此低下的境地。

ועי"ז נעשה בחי' סותו^{72,73} פי' סותו מלשון מסוה^{74,75,76} הוא כסוי הראש והפנים שיש ב' בחינות לבושין⁷⁷ לבוש הגוף ע"ד משל ולבוש הראש והפנים ע"ד משל.

由此便形成了「他的衣袍」（סותו，susó）這一層面。解釋：susó 與「面紗」（מסוה，masveh）一詞相關，面紗是遮蓋頭部和面部的東西。因為衣著有兩個層面：比方說，有身體的衣著，也有頭部和面部的衣著。

藉著這份憐憫，便有了經文所稱的 susó，即「他的衣袍」這一層面。阿爾特雷貝將 susó 解讀為與 masveh 一詞相關；masveh 是摩西（משה）遮在臉上的面紗，因此它是遮蓋頭部和面部的東西。如此說來，靈魂有兩種衣著：一種好比它的「身體」的衣著，另一種好比它的「頭部和面部」的衣著。

22 והנה ע"י בחי' יין המשמה נמשך בחי' לבוש לבחי' הגוף של הנפש שהוא בחי' לבושי מדות הנפש**אהבה ויראה כו'**

如今，藉著「令人歡喜的酒」這一層面／範疇（**בחינה**，bechinah），便引下一層衣裳，作為靈魂身體這一層面的衣裳；而靈魂的身體，就是靈魂情感屬性（**מדות**，middos）——愛與敬畏（**אהבה ויראה**，ahavah v'yirah）等——的衣裳；

「令人歡喜的酒」——即一項誠命（**מצוה**，mitzvah）的喜悅——為靈魂的「身體」產生衣裳，而這「身體」就是它的情感屬性。這些衣裳是靈魂的愛與敬畏之衣裳。

אבל ע"י בחי' דם ענבים נמשך לבוש לבחי' הראש והפנים של הנפש והוא בחי' ראייה ושמיעה.

但藉著「葡萄之血」這一層面，便引下一層衣裳，作為靈魂頭部與臉面這一層面的衣裳；這就是視覺與聽覺這一層面。

「葡萄之血」——即艱苦而痛切的回歸奮鬥——為靈魂的「頭部與臉面」產生一種更高的衣裳，也就是它的視覺與聽覺。下段將解釋這衣裳為何更高。

23 וכמ"ש הביטו אליו ונהרו⁷⁸ וגו'. וכי אפשר להסתכל בשכינה כו' אלא היינו לאסתכלא ביקרא דמלכא**כו'**

正如經上所說：「他們仰望祂，就容光煥發」，等等。然而，難道可能凝視聖者的臨在（**שכינה**，Shechinah），等等嗎？其實，這是指「凝視君王的榮耀」，等等。

「他們仰望祂，就容光煥發」這句經文談到看見 **ה'**，這是一種屬於「頭與面」的能力。既然無人能實際凝視聖者的臨在，阿爾特雷貝（**אדמו"ר הזקן**）便將其解釋為凝視「君王的榮耀」。

והענין כמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבע"ת [שבעלי תשובה] עומדים^{79,80} כו' כי צדיקים גמורים**ע"י שמחה של מצוה והתענגם על ה' ממשיכים ענג העליון מלמעלה למטה**

此中要旨，正如我們的賢者們（願其記念蒙福）所說：「悔悟回歸者（**בעלי תשובה**，baalei teshuvah）所站之處」，等等。至於完全的義人，藉著誠命（**מצוה**，mitzvah）所帶來的喜悅，以及以 **ה'** 為樂，將至高的喜悅由上而下引來，

賢者們教導說，悔悟回歸者站在完全的義人無法立足之處。完全的義人藉著誠命所帶來的喜悅，以及以 **ה'** 為樂而事奉，因而將至高的喜悅由上而下引來。

אבל הבעל תשובה ע"י התגברותו על הרע שבנפשו במסירת נפש היא בבחי' הסתלקות מלמטה למעלה כדרך הגבורות ורשפי אש⁸¹ כו'. ולכן נעשה לבוש לנשמתו ג"כ למעלה על בחי' ראש הנ"ל:

然而，悔悟回歸者（בעל תשובה，baal teshuvah）藉著以捨身奉獻（מסירות נפש，mesirus nefesh）克服其靈魂中的邪惡，便處於由下而上的提升層面，猶如克制力量（גבורות，gevuros）以及「火焰迸射」，等等。因此，在上方、上述「頭」的層面，也為他的靈魂造就一件衣裳：

然而，悔悟回歸者以捨身奉獻克服其靈魂中的邪惡；他的事奉是由下而上的提升，如同克制力量以及向上奔騰的「火焰迸射」。因此，他的靈魂在更高處也得到衣裳，覆及其「頭」的層面。

第 5 節 · 24-26

人的圓滿

24 והנה זהו כל עבודתנו בקיום המצות⁸² בזמן הזה להמשיך לנפש שתתעלה בעילוי אחר עילוי לאור באור א"ס ב"ה ותהיה הנפש צרורה⁸³ כו'.

如今，這就是我們此時履行誠命（מצות，mitzvos）的全部事奉：將[光]引降至靈魂，使它一層又一層地提升，得以在無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）中受光照，願祂受頌讚；並使靈魂「被繫結」等等。

在我們這個時代，履行 מצות 的全部目的，是使靈魂一層又一層地提升，讓它照耀著 אור אין סוף，並「被繫結於生命之繫」。我們現在的事奉，主要使靈魂本身受益。

אבל תכלית השלימות של ימות המשיח בקיום המצות ומעשה הקרבנות שיהיו הקרבנות כבשים ופרים וכו' ג"כ נכללים ומתעלים בעילוי אחר עילוי באור א"ס ב"ה.

但在 משיח（Moshiach）的日子，履行 מצות 以及實行祭獻的終極圓滿，在於祭牲——羊羔、公牛等等——也將被納入並提升，在 אור אין סוף 中一層又一層地提升，願祂受頌讚。

然而，在 משיח 的日子，誠命與祭獻的圓滿，將在於祭牲本身——祭獻中的羊羔與公牛——也被納入並提升至 אור אין סוף 中。這是祈禱所不能達到的。

אך בזמן הגלות אי אפשר לנפש האדם להעלותם ולקשרם במקורם מאחר שהיא מקושרת בעצמה למטה.

但是，在流亡時期，人類的靈魂不可能將牠們提升並繫結於牠們的源頭，因為靈魂本身仍繫於下方。

在流亡時期，人不能提升那些動物並將牠們繫結於牠們的源頭，因為他自己的靈魂本身仍繫於下界。

אבל לימות המשיח שיקויים ונגלה כבוד⁸⁴ ה' וראו כל בשר וגו'. שנשמות ישראל יהיו במעלה אז יהיה זמן קיום המעשי' [המעשה] והעלאת ניצוצות שנפלו אפילו הבהמות.⁸⁵

但到了 משיח 的日子，當「ה' 的榮耀將顯現，凡有血肉者都要看見」等等這話實現時，由於以色列的眾靈魂將處於高位，那時便是實行實際作為、提升已墮落的火花——甚至包括墮落在牲畜中的火花——的時候。

在 משיח 的日子，當「ה' 的榮耀將顯現，凡有血肉者都要看見」時，以色列的眾靈魂將處於高位。那時，真正實行實際作為的時刻便會到來，連墮落到牲畜中的神聖火花也將被提升。

25 וכמו שהיה בתחלת בריאת העולם שקודם שנבר' [שנברא] אדם הראשון נא' [נאמר] ואדם אין לעבד⁸⁶ את האדמה וגו'.

世界創造之初也是如此：在第一個人亞當（אדם הראשון，Adam HaRishon）受造以前，經上說：「沒有一個人（אדם，adam）耕作土地」，等等。

世界受造時也呈現出同樣的情形。亞當受造以前，經上說：「沒有一個人耕作土地」：世界缺少一個在其中事奉的人。

ואח"כ נעשה אדם ויניחהו בג"ע [בגן עדן] לעבדה ולשמרה.⁸⁷ אלא שאח"כ⁸⁸ ויגרש את האדם^{89,90} וגו' כלומר שלא הי' [היה] בבחי' אדם והוצרך לילך ולתקן נפשו.

後來，人受造了，「他將他安置在伊甸園，使他耕作並看守園子。」但後來，「他把那人趕出去」，等等；也就是說，他尚未達到 אדם 的層次，必須出去修復自己的靈魂。

人後來受造，並被安置在伊甸園中「耕作並看守園子」；但犯罪以後，他被逐出園子。這表明他尚未真正達到 אדם，也就是「人」的層次，因此必須出去修復自己的靈魂。

26 ושלימות בחי' אדם הוא בזמן המשיח שנאמר עליו הנה ישכיל עבדי⁹¹ ירום ונשא וגבה מאד מא"ד הוא אותיות אד"ם.⁹²

「人」的層面（אדם，adam）達至圓滿，將是在 משיח（Moshiach）的時代；論到祂，經上說：「看哪，我的僕人必亨通；他必被高舉、被舉起，並且極其高超。」「極其」一詞 מאד（me' od）的字母（mem—alef—dalet），正是 אדם（adam）的字母（alef—dalet—mem）。

「人」（adam）的完整層面，只有到了 Moshiach 的時代才會實現；以賽亞書論到祂說：「看哪，我的僕人必亨通；他必被高舉、被舉起，並且極其高超。」「極其」一詞 מאד（me' od）的字母，與 אדם（adam）的字母相同。

וכן ראשי תיבות אד"ם אד"ם דו"ד משי"ח שבזמן ימות המשיח נשלם בחינת אדם ואזי הוא זמן היום לעשותם זמן קיום המצות בשלימות⁹³ שיהיה הקרבת קרבנות כמצות רצונך.^{94, 95}

משיח (adam) 一詞的首字母縮寫「אד"ם」，代表亞當 (אדם)、大衛 (דוד) 與 משיח。因為在 משיח 的日子裡，「今日是實行它們的時候」；那時，人 (adam) 的層面得以圓滿，也是完整履行誡命 (מצות, mitzvos) 的時候，屆時將會獻上祭物，「照著祢旨意的命令」。

adam 這幾個字母也代表亞當、大衛與 Moshiach，顯示始於亞當的一切，將由 Moshiach 完成。屆時才是真正「今日是實行它們的時候」；誡命將得到完美履行，祭物也將「照著祢旨意的命令」獻上。

משא"כ בזמן הגלות אין עשיית המצו' [המצות / המצוה] כרצונך ממש אלא לעילוי הנפש שיתקן בחי' אדם שלא יהיה ואדם אין לעבד.

然而，在流亡時期，履行誡命並非真正「照著祢旨意的命令」，而[是]為了提升靈魂，使 אדם 的層面得到修復，從而不再是「沒有 אדם 來耕作」的狀態。

相較之下，在流亡時期，誡命尚未真正「照著祢旨意的命令」而行。它們此時的作用，是提升靈魂並修復 אדם 的層面，使世界不再處於「沒有 אדם 來耕作」的狀態。

אבל עיקר העבודה לעבדה ולשמרה הוא בימות המשיח דוקא.

但「耕作它並守護它」的主要事奉，唯有在 משיח 的日子裡才有。

「耕作它並守護它」的根本事奉，也就是完美履行誡命，唯有在 Moshiach 的日子裡才會實現。

והתפלה שהיא בחי' נשיאת הנפש הוא כנגד הקרבנות אבל אינה בבחי' קרבנות ממש כי שם בחינת עליות כל העולמות בכלל ואפילו נפש הבהמה היורדת למטה לארץ.^{96, 97}

祈禱是提升靈魂的層面，與祭獻相對應，但它並非真正處於祭獻的層次；因為在那裡[在祭獻中]，一切世界都整體上升，甚至包括那下降到下方大地的動物之靈魂。

祈禱是提升靈魂的方式，設立的用意是與祭獻相對應，但它並不是真正的祭獻：祭獻能使一切世界一同上升，其中甚至包括下降到下方大地的動物之靈魂。這回答了本篇 maamar 開頭提出的問題。

驢駒、城與兒子

27 והנה על בחינת גפן ויין הנ"ל נאמר אסרי לגפן עירה⁹⁸ פי' שבימות המשיח שיושלם בחי' אדם אז יהיו

כלל ישראל מתעלים במעלה העליונה שיהיה בבחי' גפן ויין המשמח בשמחה של מצוה

現在，論及上述葡萄藤與葡萄酒的層面，經文說：「將他的驢駒繫在葡萄藤上。」這是指，在 משיח (Moshiach) 時代，當人 (אדם, adam) 這一層面臻於圓滿時，全體以色列便會提升至最高的境界，達到葡萄藤以及「令人歡欣的酒」的層面，滿有誠命 (מצוה, mitzvah) 的喜樂；

阿德莫爾哈扎肯此處將葡萄藤及其酒應用於這節經文。到了Moshiach時代，當人的層面臻於完善，全體以色列都將提升至葡萄藤及「令人歡欣的酒」的層面，也就是誠命的喜樂。

וגם יהי' [יהיה] אוסרי אוסר יו"ד שבחי' יו"ד היא בחי' חכ' [חכמה] עילאה הוא אוסר ומקשר לבחי' גפן

並且還會有「網綁」(אסרי, osri) 一詞；[也就是，]「綁住」(אוסר, oser) [與]字母 (יו"ד, yud)：因為yud所代表的層面，即上層智慧 (חכמה, Chochmah)，會綁縛並連結到葡萄藤這一層面。

他將osri (「網綁」) 讀作oser (「綁住」) 與yud：yud象徵上層智慧，正是它將以色列人在喜樂中的狀態與葡萄藤連結起來。

(וענין החכמה הוא בחי' בטול שצ"ל בהשמח' [בהשמחה] עמ"ש ע"פ ולא נחם אלקי' דרך ארץ פלשתים⁹⁹)

וע"פ ביום השמע"צ [השמיני עצרת]。 ¹⁰⁰ ועיי"ז יהי' [יהיה] בבחי' עירה.

(智慧的要義在於自我消融 (ביטול, bittul)；喜樂中必須有這一層面。參見關於「沒有領他們走非利士人的地界之路」以及「在第八日舉行集會」兩節經文的解釋。) 透過這一點，他們便達到「他的驢駒」這一層面 (עירה, iroh)。

阿德莫爾哈扎肯在括號中解釋，智慧意指自我消融，而喜樂中必須伴有自我消融；他並指向自己對另外兩節經文的解釋。透過這種連結，以色列將達到iroh的層面，下一段將對此加以說明。

כי הנה עירה סובל ב' פירושים לשון עיר פרא אדם ובחי' עיר אלהים.

因為עירה有兩種解讀：一是驢駒 (עיר, ayir) 之意，如「人是野驢駒」；另一是城邑 (עיר, ir) 這一層面，即「他的城邑」。

iroh一詞可以有兩種意思：一是「他的驢駒」(ayir)，令人想起《約伯記》中的經文「人出生如野驢駒」；另一是「他的城邑」(ir)，如「他的城邑」。阿德莫爾哈扎肯接著解釋，前者如何轉化為後者。

וביאור הדבר כי עיר פרא אדם יולד¹⁰¹ כתי' [כתיב]. פי' יולד היינו כשהמדוי' אצלו כתולדתו וטבעו שלא נהפכו אצלו לעמוד כנגד טבעו כי זהו עבודת האדם לעמוד נגד טבעו הקשה מפני אהבת ה' ויראתו.

事情的解釋是：經上寫道：「人出生如野驢駒。」「出生」是指：他的情感屬性（*midos*，*midos*）仍如出生時一般，依循其天性，尚未在他身上轉化，以致能違逆自己的本性；因為人的事奉就在於，出於對 ה' 的愛與對祂的敬畏，去違逆自己頑固的本性。

《約伯記》說：「人出生如野驢駒。」「出生」描述的是一個人的性情仍如初生時那樣，依循其天性；真正事奉 ה'，意味著出於對 ה' 的愛與敬畏，去違逆自己頑固的本性。

משא"כ כשהטבע מסייע אין זו עבודה תמה ונקרא עיר פרא אדם

反之，若本性相助，這就不是完全的事奉，他仍被稱為「野驢駒般的人」。

當一個人的本性恰好對他有利時，他的事奉便不完整，他仍是「野驢駒」。

אבל כשהוא מקושר בבחי' גפן בחי' יין היוצא מן הגפן ע"י דריכה ומן הרגליות וכו' כנ"ל אזי נעשה בחי' עירה עיר ה' שהוא בחי' עיר אלהינו כמו שאמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אימתי נקרא גדול כשהוא בעיר¹⁰² אלהינו¹⁰³ וגו'.

但是，當他與葡萄藤這一層面相連，與由踐踏葡萄藤而榨出的酒、以及從低伏的葡萄藤所出的酒這一層面相連，等等，如上所述，他便成為 *עירה* 的層面，即 ה' 之城；這就是「我們的 ה' 之城」這一層面，正如我們的賢者所說：「何時稱祂為偉大？當祂在我們的 ה' 之城中時。」等等。

但是，當他與葡萄藤相連，與透過謙卑及破碎的心而榨出的酒相連，如前所述，他便成為 *iroh* 的另一層意思——「他的城邑」，也就是 ה' 之城。賢者教導說，當祂「在我們的 ה' 之城中」時，祂便被稱為偉大；因此，成為這座城的人，正是 ה' 被稱為偉大之所在。

28 ולשורקה בני אתונו.¹⁰⁴ הנה שורקה היא זמורה רכה וילדה שענביה מועטים עדיין ומעט יין היוצא

ממנה נק' שורקה נקודת שור"ק

「他的母驢駒朝向上等葡萄藤（*שורקה*，*sorekah*）。」所謂 *שורקה*，是一枝柔軟的嫩枝，葡萄仍然很少，從中流出的酒也不多；它稱作 *שור"ק*，[源自]母音符號 *שור"ק* (*shuruk*)。

阿德莫爾哈扎肯（*אדמו"ר הזקן*）接著轉而解釋下一句：「他的母驢駒朝向上等葡萄藤。」*שורקה* 是一枝年輕柔嫩、葡萄稀少、所出的酒也不多的嫩枝；他把這個名稱與母音符號 *שור"ק* 聯繫起來。

כי הנה גפן הוא בחינת סגו"ל וגם כל נקודת גפן הוא סגו"ל

因為葡萄藤（*גפן*，*gefen*）屬於三點母音符號（*סגו"ל*，*segol*）這一層面；而且，*גפן* 一詞中的所有母音符號也都是 *סגו"ל*。

成熟的葡萄藤 *גפן* 對應母音符號 *סגו"ל*；它由三個點排成三角形，而 *גפן* 一詞中的兩個母音也都是 *סגו"ל*。

וכדכתי' [וכדכתיב] גפן ממצרים תסיע¹⁰⁵ וגו' כסו הרים צלה¹⁰⁶ פי' צלה בחי' צל כמ"ש ה' צלך^{107, 108}
דהיינו ישת חשך סתרו¹⁰⁹ והוא העולה למעלה ומכסה על בחי' הרים שהם האבות.

正如經上所寫：「你從埃及移植了一株葡萄藤」，等等；「山嶺被它的蔭影遮覆。」解釋：「它的蔭影」是蔭影這一層面（בחינה，bechinah），正如經上所寫：「הי' (הויי，Havayah) 是你的蔭影」；也就是說：「祂以黑暗作為祂的藏身之處。」而這一層面升至上方，遮覆「山嶺」這一層面；「山嶺」指列祖。

阿德莫爾哈扎肯引述了那首關於從埃及移來的葡萄藤的詩篇，接著寫道：「山嶺被它的蔭影遮覆。」葡萄藤的「蔭影」，就是「הי'是你的蔭影」這一層面，也就是「祂以黑暗作為祂的藏身之處」：這是 הי' 的隱藏層面，它高升於「山嶺」之上——「山嶺」指列祖——並將他們遮覆。

29 והנה האבות הם שלשה בחינת סגו"ל. וזהו בחי' גפן. אבל שורקה הוא בחי' נקודת השורק והשור"ק יש בו ג"כ ג' נקודות¹¹⁰ שבסגו"ל אלא שהם זה למטה מזה.

三位先祖屬於三點母音 סגו"ל (segol) 這一層面；這就是葡萄藤 גפן (gefen) 這一層面。可是，優良葡萄藤 שורקה (sorekah) 屬於母音 שורק (shuruk) 這一層面；而 שורק 也有 סגו"ל 的三個點，只是它們一個在另一個下方。

三位先祖對應三點母音 סגו"ל，也對應葡萄藤 גפן，其母音正是 סגו"ל。優良葡萄藤 שורקה 則對應 שורק；它也有三個點，卻是上下排列的。

כך הנה שכשהאדם הוא בבחי' התקרבות והתלהבות בכח ג' נקודות ממטה למעלה ומלמעלה למטה והממוצע וכו' וכמ"ש במ"א אזי נקרא בחי' סגו"ל.

因此，當一個人處於親近與熱烈激昂的層面，憑藉三個點的力量，從下而上、從上而下，以及居中的方向，等等，正如別處所解釋的那樣，他就稱為 סגו"ל 這一層面。

一個人親近 הי'，內心熱烈激昂，就如同 סגו"ל。如同先祖，他以三種方向事奉：從下而上、從上而下，以及介乎兩者之間的中道。

אבל כשהוא בבחינת ריחוק מקום אלא שהוא¹¹¹ בבחי' הודאה כלומר שידוע שהוא רחוק¹¹² מה' ונעשה כפוף ומודה ואין ערב לבו לגשת¹¹³ מפני ביטולו נקרא בחינת שור"ק

但當他處於疏遠的層面，卻是在承認的層面；也就是說，他知道自己遠離 הי'，於是屈身承認，因自我消融（ביטול，bittul）而不敢上前，他就稱為 שורק 這一層面。

一個人感到自己遠離 הי'，卻承認這一點；他謙卑俯身，因自我消融而不敢上前，這樣的人就稱為 שורק。

ושלש נקודות זו למטה מזו. כלומר שמשפיל עצמו מטה מטה להיות רחוק בעיניו להגיע לזה באומרו
 מי אנכי וכו' וע"י זה נעשה מבחי' אתונו בחי' בני בחי' בן וכמ"ש בנים אתם¹¹⁴ וגו' להיות כמו ברא
 כרעא דאבוה.¹¹⁵

[它有]三個點一個在另一個下方；也就是說，他一再降低自己，在自己眼中覺得自己遠不能達到這一境地，便說：「我是何人？」等等。藉此，他便從「他的母驢」這一層面，成為「……之子」這一層面，也就是兒子的層面；正如經上說：「你們是子女……」；如此便如同「兒子是父親的腿」。

שורק 的三個點上下排列，描繪一個人一再降低自己，覺得親近 ה' 遠非自己所能達到，並問：「我是何人？」正是藉此，他從「他的母驢」轉成「……之子」：他達到「你們是 ה' 的子女」這一層面，如同「兒子是父親的腿」。

30 והנה התהפכות בחינות אלו נעשו ע"י כבס ביין¹¹⁶ וגו' כבס לשון עבר

如今，這些層面的轉化是藉著「他在酒中洗滌」等等而成就的。「洗滌」（כבס, kibbes）一詞是過去式。

「驢駒」轉化為「城邑」，「母驢」轉化為「兒子」，都是藉著「他在酒中洗滌」而成就的。「洗滌」（כבס, kibbes）一詞是過去式：משיח (Moshiach) 時代的圓滿，取決於已經完成的洗滌。

שתכלית השלימות של ימות המשיח ושלימות בחינת אדם להיות בחי' עירה ובחי' בן הוא ע"י שכבר
 כבס ביין הגלות שע"י עבודתנו בזמן הגלות לעורר את האהבה ושמחה של מצוה אתהפכא חשוכא
 לנהורא והוא תכלית של ימות המשיח כנ"ל:

使 משיח (Moshiach) 時代達至最終圓滿，並使人的層面（אדם, adam）達至圓滿，呈現為城邑（עירה, iroh）這一層面和兒子這一層面，乃是藉著他已經在流亡之酒中洗滌過。這是藉著我們在流亡時期的事奉，激發愛與一項誠命（מצוה, mitzvah）所帶來的喜悅，使黑暗轉化為光；這正是 משיח (Moshiach) 時代的終極目的，如上所述。

這種洗滌發生在當下的流亡時期：藉著激發對 ה' 的愛和誠命的喜悅，我們的事奉使黑暗轉化為光。正如整篇 maamar 所說，這正是 משיח (Moshiach) 時代所要實現的目的。

在事奉中的實踐

這篇 maamar 要求先後有序地兼具苦澀與喜悅。首先，人要誠實省察自己的思想、言語和行為中哪些不是為了 **ה'**，並以謙卑（「願我的靈魂在眾人面前如塵土」）和破碎的心來面對。接著，他思量每一項誡命都是 **ה'** 自己的意願，能引下祂的無限之光，於是因 **ה'** 而喜悅、歡欣。渴望越深，喜悅越大；屬於身體的悲傷，不可混入靈魂的喜悅。以這種方式實行的誡命，現在就在流亡中洗淨靈魂的衣裳，並為 **משיח** (Moshiach) 日子的圓滿作準備。

討論問題

1. 為何這篇 maamar 堅持說，**משיח** (Moshiach) 的日子是「實行」的時期，而不是領受賞報的時期？
2. 如果祈禱提升人自己的靈魂，為何牲畜祭獻被稱為「依照祢旨意的命令」？
3. 如果 **ה'** 本身就是神聖的，為何還能說以色列「使」祂的名成聖？
4. 為何「紅酒」的苦澀必須先於「白酒」的喜悅？又如何避免苦澀轉變成悲傷？
5. 以塞戈爾的姿態事奉 **ה'** 與以舒魯克的姿態事奉，有何不同？為何謙卑的舒魯克使人成為「兒子」？

註記

第 1 段

1 אסרי לגפן עירה

註記開頭請讀者參看 Rebbe 在 Kehot 版較前部分刊載的來源註釋。

KEHOT 註記

ראה לעיל בציונים לכ"ק אדמו"ר זי"ע. אוה"ת כרך ה תתרו, א. המאמר עם הגהות בכרך ו תתשכח, ב. תתשלו, ב. ובכרך ז תתתסה, ב. פלה הרמון בראשית קכה, א. המאמר הוא משנת תקס"ד. ראה ברשימת המאמרים שם ע' שמה הערה 21. בענין המבואר בהמאמר מעלת מדרי' הצדיקים ומעלת עבודת הבע"ת ואהבה רבה ואהבה בתענוגים — ראה בקונטרס העבודה בסופו מכתב מדי' שבט תרצ"א, מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ וצוקלה"ה. בלקו"ת בלק עד, א. נצבים נ, א. שה"ש יז, ב. כ, ד. לו, ג. מציין לד"ה זה.

2 אסרי לגפן עירה

雅各（יעקב）臨終前為兒子猶大（יהודה）祝福時，描繪了一片葡萄樹極其豐饒的土地：人可以把驢駒繫在上好的葡萄樹上，並用酒洗衣裳：「把他的驢駒繫在葡萄樹上……他在酒中洗衣裳，在葡萄之血中洗袍子。」本篇論述（מאמר，maamar）將這段話解讀為描述 משיח（Moshiach）的日子，並逐句加以解釋。

בראשית מ"ט:11 א"י: Genesis 49:11

אסרי לגפן עירה ולשורקה בני אתנו כבס בפיו לבשו ובדם ענבים סותה:

Binding his foal unto the vine, And his ass' s colt unto the choice vine; He washeth his garments in wine, And his vesture in the blood of grapes;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית מט, יא.

3 מקרא זה נאמר לימות המשיח

Kehot 對這些文字所列的出處指引（註記見下方）。

KEHOT 註記

ראה תרגום אונקלוס ורש"י ע"פ עד כי יבא שילה.

4 עד כי יבא שילה

拉希（רש"י）解釋，「直到示羅來到」是指君王 משיח，王權屬於他；他並指出，昂克羅斯（אונקלוס）也作同樣的翻譯。Kehot 的註釋在此指出這一點，以支持將這節經文解讀為談論 משיח 的日子。

רש"י על בראשית מ"ט:11-12 א"י: Rashi on Genesis 49:10-12

לא יסור שבט מיהודה. מְדוּד וְאֵילָה, אֱלוֹ רֹאשֵׁי גְלִיּוֹת שֶׁבְּכָבֵל, שְׂרֻדִּים אֵת הָעֵץ בִּשְׁבָט שֶׁמִּמֶּנִּים עַל פִּי הַמַּלְכוּת (בראשית רבה): ומחקה מבין רגליו. התלמידים, אלו נשיאי ארץ ישראל: עד כי יבא שילה. מלך המשיח שהמלוכה שלו, וכן תרגמו אונקלוס. ומדרש אגדה שילו — שי לו, שנאמר, יכילו שי למורא (תהילים ע"ו): ולו יקחה עמים. אספת העמים, שהיו"ד עקר היא בנסוד, כמו יפענה (יחזקאל כ"ח), ופעמים שנופתל ממנו, וכמה אותיות משמשות בלשון זה, והם נקראים עקר ... THE SCEPTRE SHALL NOT DEPART FROM JUDAH — Even after the house of David ceases to reign. For this refers to the Chiefs of the Exile in Babylon

who ruled over the people with the rod (שבט) having been appointed by the government (Sanhedrin 5a; Horayot 11b). AND THE LAWGIVER FROM BETWEEN HIS FEET — This refers to the scholars of the Torah: the Princes of the Land of Israel (as Hillel and his descendants who were Heads of Schools only and had ...

Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silberman, 1929-1934 (Public Domain) • Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silberman, 1929-1934 (Public Domain)

5 עד כי יבא שילה ולו יקחה עמים

雅各祝福猶大時，前一節經文說：「權杖必不離猶大……直到示羅（שילה）來到，萬民必歸向他。」顯然，王權將留在猶大手中；由於示羅就是 משיח，阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）將下一節經文解讀為談論 משיח 的日子。

בראשית מ"ט:10 א"י: Genesis 49:10

לא יסור שבט מיהודה ומחקה מבין רגליו עד כייבא שילה ולו יקחה עמים:

The sceptre shall not depart from Judah, Nor the ruler' s staff from between his feet, As long as men come to Shiloh; And unto him shall the obedience of the peoples be.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 2 段

6 אין בין עוה"ז לימות המשיח אלא שעבוד בלבד

撒母耳（שמואל，Shmuel）說：「今世與 משיח（Moshiach）的日子之間，沒有任何不同，唯有受列國統治這一點除外。」阿德莫爾·哈扎肯（אדמו"ר הזקן）引用這句話，說明 משיח 的日子仍屬於今世秩序的一部分。

ברכות ל"ד ב:כ"א-21 א"י: Berakhot 34b:20-21

וקלינא דשמואל, דאמר שמואל: אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכויות בלבד. שנאמר: "כי לא יחדל אביון מקרב הארץ". ואמר רבי תימא בר אבא אמר רבי יוחנן: קל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לבעלי תשובה, אבל צדיקים גמורים "עין לא ראתה אלקים זולתך".

This is at variance with the opinion of Samuel who said : There is no difference between this world and the days of the Messiah, except the servitude of the heathen kingdoms alone ; as it is said, "For the poor shall never cease out of the land" (Deut. xv. 11). R. Hiyya b. Abba also said in the name of R. Johanan : Every prophet only prophesied for the penitent ; but as for the perfectly righteous, "No eye hath seen what G-d, and nobody but Thee, will work ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

סנהדרין צ"א ב:י"א-12 א"י: Sanhedrin 91b:11-12

ולשמואל, דאמר: אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד גליות בלבד, לא חשיא: כאן במחנה צדיקים, כאן במחנה שכינה. רבא רמי: קתיב "אני אמיט ואחיה", וקתיב "מתצתי ואני ארפא". אמר

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מֶה שְׁאֲנִי מִמִּית – אֲנִי מִתְּנֶה, וְהָדָר מֶה שְׁמַחְצֵתִי – וְאֲנִי אֶרְכֵּא.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

Zohar I, 139a זח"א קלט, 139a

KEHOT 註記

ברכות לד, ב. סנהדרין צא, ב. זח"א קלט, א.

7 אין בין עולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד בלבד

Kehot 的註釋將這段《光明之書》的經文與塔木德並列，說明同一教導。

Zohar, Toldot 7:62–8:66 ספר הזהר, תולדות ז' ס"ב-ח' ס"ו

8 היום לעשותם

摩西（משה）囑咐以色列：「你們要遵守這條誡命……就是我今日吩咐你們去遵行的。」「今日去遵行」一語，成為履行誡命（מצוות, mitzvot）之時期的稱呼。

Deuteronomy 7:11 דברים ז' י"א

וְשָׁמַרְתָּ אֶת־הַמִּצְוָה וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם:

Thou shalt therefore keep the commandment, and the statutes, and the ordinances, which I command thee this day, to do them.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

9 היום לעשותם ולא לקבל שכר

拉比約書亞·本·利未（רבי יהושע בן לוי）解讀這節經文：「今日去遵行它們，不要等到明日才去遵行；今日去遵行它們，明日領受它們的報酬。」阿德莫爾·哈扎肯將「遵行的日子」置於那個「今日」之中。

Eruvin 22a:5-6 א"ה-ו' עירובין כ"ב א' ה' ו'

וְהֵינּוּ דְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לֵוִי: מַאי דְקָתִיב "אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם," "הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם" — וְלֹא לְמָחָר לַעֲשׂוֹתָם, "הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם" — לְמָחָר לְקַבֵּל שְׂכָרָם. אָמַר רַבִּי חֲנִי, וְאֵיתִימָא רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי: מַאי דְקָתִיב "אֶרְךְ אַפְסִים"? "אֶרְךְ אַפְסִים" מִבְּעֵי לְקַח!

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

第 3 段

10 ועיקר היום לעשותם ותכלית השלימות של המעשה יהי בימות המשיח

Rebbe 在該處引用這句話，並指出 Toras Shmuel 中的 maamar Vechacha 5637，以及 Rambam 《Laws of Repentance》第9章末和《Laws of Kings》末尾的論述；Rambam 在後者中也含蓄表達相同觀點。他補充說，Rambam 遵循自己的看法：此世與「משיח」時代唯一的差別，是受列國政權的統治；這與 Shabbos 151b 的賢者們所說的不同。

KEHOT 註記

בקובץ ליובאוויטש שנה ב' חוברת ד' מצוין על זה כ"ק אדמו"ר זי"ע בע' 58 בהערה 8 "ראה ד"ה וככה תרל"ז (תורת שמואל שער רביעי) פרק יז ואילך. וכן משמע גם ברמב"ם הלי תשובה סוף פ"ט וסוף הלכות מלכים, אבל הרמב"ם לשיטתו דאין בין עולם הזה לימות"מ אלא שיעבוד מלכיות בלבד דפליגא על מרז"ל דשבת (קנא, ב) ."

11 לעבדה ולשמרה

「取了他那人，將他安置在伊甸園，使他耕作並看守園子。」顯然，亞當（אדם）被安置在那裡，是為了耕作並照料園子；然而，阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）依照《Zohar》（זהר）的解讀，將這句話理解為亞當奉行誡命（מצוות, mitzvot）的事奉。

Genesis 2:15 בראשית ב' ט"ו

וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיְנַחֵהוּ בְּגֶן־עֵדֶן לַעֲבֹדָה וּלְשִׁמְרָה:

And the L-RD G-d took the man, and put him into the garden of Eden to dress it and to keep it.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית ב, טו.

12 לעבדה זו מ"ע, ולשמרה זו מל"ת

Kehot 註所列的依據之一，支持將「耕種它」解作積極性誡命，將「看守它」解作禁戒。

Zohar I, 27a זח"א כז, 27a

Zohar III, 165b זח"ג קסה, 165b

KEHOT 註記

ראה תרגום יונתן עה"פ. זח"א כז, א. ת"ז סוף תי' נד. זח"ג קסה, ב. שלי"ה טז, א. ילקוט ראובני ואור החיים עה"פ.

13 לעבדה זו מצות עשה. ולשמרה זו מצות ל"ת

Kehot 註將《Or HaChaim》（אור החיים）對本節的註釋列為此解讀的來源之一。

Or HaChaim on Genesis 2:15 אור החיים על בראשית ב' ט"ו

14 ויגרש את האדם

「祂把那人逐出」伊甸園，是在罪之後發生的；這終止了「耕種它並看守它」得以圓滿實踐的狀態。

Genesis 3:24 בראשית ג' כ"ד

וַיִּגְרַשׁ אֶת־הָאָדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגִוְעֵדוֹ אֶת־הַכֶּרֶבִּים וְאֶת־לֶהֱט הַתֵּרֶבֶת הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים:

So He drove out the man; and He placed at the east of the garden of Eden the cherubim, and the flaming sword which turned every way, to keep the way to the tree of life.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית ג, כד.

15 שכמה מצוות התלוים בארץ דוקא

該段論述探討探子為何不願進入以色列地，並指出幾乎所有實際履行的誡命都特別依賴以色列地，尤其是種子和聖物獻祭相關的誡命。

KEHOT 註記

ראה רמב"ן ס"פ אחרי יח, כד. לקו"ת שלח לו, ג. מאמרי אדה"א דברים ח"א ע' ה.

16 כמעט ארבע הידות

註釋請讀者參看該處，以了解「幾乎五分之四」這一誡命數量的說法。

KEHOT 註記

ראה מאמרי אדה"א קונטרסים ע' רסו הערה פ"ז.

speaking guile ; and to such as curse me let my soul be dumb, yea, let my soul be unto all as the dust. Open my heart to Thy Torah, and let my soul pursue Thy commandments. And do Thou deliver me from mishap, from the evil impulse, and from an evil woman and all evil which breaks forth to come upon the world. ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

26

לב נשבר ונדכה

那段文字解釋了破碎而受壓的心：人思量自己的自我與粗鄙竟深重到何種地步，直到使自己破碎，並使自己的靈魂謙卑如塵土。大衛（דוד）所說的「破碎而痛悔的心，**ה**啊，你必不輕看」，說的正是這種破碎；它是藉著努力思量而生起的，並非靈魂本性使然。

KEHOT 註記

ראה לקו"ת ר"ה סב, א. אוה"ת חקת ע' תתל.

27

לב נשבר ונדכה

大衛（דוד）在他的悔罪詩篇中說：「破碎而受壓的心，**ה**啊，你必不輕看。」此處所說的是「在酒醉中踐踏」；這把靈魂深藏的愛擠壓而出。

Psalms 51:19 ט"ז: תהילים

זבחי אֱלֹקִים רוח נשברה לבִּנְשֹׁבֵר וְנִדְכָּה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה:

The sacrifices of G-d are a broken spirit; a broken and a contrite heart, O G-d, Thou wilt not despise.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

28

נכנס יין יצא סוד

註記說，這句話的出處已在 Torah Ohr（**תורה אור**）Vayigash 篇的 p. 44b 提及。在那裡，阿德莫爾哈扎肯（**אדמו"ר הזקן**）解釋這句話：「秘密」就是隱藏的愛；它藉著思量而顯露出來，而思量被稱為「酒」，也就是妥拉之酒。

KEHOT 註記

נסמן לעיל מד, ב.

29

נכנס יין יצא סוד

「葡萄酒（יין, yayin）的數值是七十，秘密（סוד, sod）的數值也是七十：酒入，秘密出。」阿爾特雷貝解釋酒為何能顯露隱藏之物。

Eruvin 65a:19–20 ט"ז: עירובין ס"ה א'

אמר רבי חייא: כל המתנישב ביינו — יש בו דעת שבועים זקנים. "יין" ניתן בשבועים אותיות, ו"סוד" ניתן בשבועים אותיות. נכנס יין — יצא סוד. אמר רבי חנין: לא נברא יין אלא לנחם אבלים ולשלם שקר לרשעים, שנאמר: "תנו שקר לאובד וגו'".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

30

נכנס יין יצא סוד

同一句話「酒入，秘密出」，也見於《塔木德》的另一處。

Sanhedrin 38a:3–4 ד'ג: סנהדרין ל"ח א'

אמר להם: בני, קוצים אתם מטילין לי בעיניי? אמר לו רבי חייא: רבי, אל ירע בעיניך. "יין" ניתן בשבועים אותיות, ו"סוד" ניתן בשבועים אותיות. נכנס יין — יצא סוד. אמר רב חסדא אמר מר עוקבא, ואמר לה אמר רב חסדא: דרש מרי בר מר, מאי דקתיב: "וישקד ה' על תרעה ויביאה עלינו כי צדיק ה' אלקינו"? משום דצדיק ה' — "וישקד ה' על

תרעה ויביאה עלינו"? איו, צדקה עשה הקדוש ברוך הוא עם ישראל שהקדים גלות צדקתו ועוד גלות וקנה...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

第 9 段

31

וינוחו בו ישראל

此註指向《Or HaTorah》（**אור התורה**）中《Shemos》篇的一則雷貝（**הרבי**）註釋。《Or HaTorah》在《Tetzaveh》篇第 15 段有這句話：「在它們之中並藉著它們，……的層面被提升至無限之光（**אור אין סוף**，Or Ein Sof 本身的神聖性）；此處寫的是 **שמן**（shemen，「油」），而本篇的 **מאמר**（maamar，論述）寫的是 **שמו**（shemo，「祂的名」）。

KEHOT 註記

ראה הערת כ"ק אדמו"ר ז"ע באוה"ת פ' שמות ע' לא. באוה"ת תצוה כרך ה ע' ג'סח: "שבהם וע"י נתעלה בחי' שמן בקדושת אור א"ס עצמו".

32

וינוחו בו ישראל מקדשי שמך

《Or HaTorah》（**אור התורה**）在 Parshas Ki Savo 有一則針對這段關於以色列「尊祢之名為聖」的文字所作的註解（hagahah）。

KEHOT 註記

באוה"ת פ' תבוא ע' תתשה יש הגה"ה לכאן.

33

כי קדוש אני וקדושתי למעלה מקדושתכם

ה'吩咐摩西（**משה**）對全以色列說：「你們要聖潔，因為我——**ה**（Havayah）、你們的 **ה**——是聖潔的。」阿爾特雷貝（**אדמו"ר הזקן**）藉此說明，**ה**的聖潔並不取決於任何人。

ויקרא י"ט:2 Leviticus

דבר אלי-לעצדת בני-ישראל ואמרת אליהם קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אֱלֹקֵיכֶם:

Speak unto all the congregation of the children of Israel, and say unto them: Ye shall be holy; for I the L-RD your G-d am holy.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ויקרא רבה כ"ד:9 Vayikra Rabbah

KEHOT 註記

ויקרא יט, ב. ויק"ר כד, ט.

第 10 段

34

כמ"ש עושה פלא

出自摩西（**משה**）和以色列向 **ה** 所唱的《海之歌》：「誰能像你……在讚美中令人敬畏，行奇事（**עושה פלא**，oseh fele）。」照字面看，**ה** 行奇事；阿爾特雷貝（**אדמו"ר הזקן**）著重「行」字：奇事對 **ה** 而言，猶如一個單純的造作為。

שמות ט"ו:11 Exodus

מי-כמכה באלם ה' מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלת עשה פלא:

Who is like unto Thee, O L-RD, among the mighty? Who is like unto Thee, glorious in holiness, Fearful in praises, doing wonders?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

שמות טו, יא.

35

והחכמה מאין תמצא

出自約伯論智慧的一段話：「然而，智慧從何處（מאין，me' ayin）可以尋得呢？」照字面看，這是一個問句；哈西德思想（חסידות，Chassidus）將 מאין 解讀為「從無（אין，ayin）」在此，這表明智慧（חכמה，Chochmah）是無中創造的第一步。

Job 28:12ב"ח:י"י איוב כ"ח, יב.

והחכמה מאין תמצא ואי זה מקום בינה:

But wisdom, where shall it be found? And where is the place of understanding?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

איוב כח, יב.

第 11 段

36

כי הודו של שמו על ארץ ושמים

在呼籲一切受造物讚美 ה' 的詩篇中，經文說：「願他們讚美 ה'，因為唯有祂的名崇高；祂的榮耀遍及大地與天空。」阿爾特雷貝藉此指出，諸世界所關聯的僅是 ה'。

Psalms 148:13ג:י"ח תהילים קמ"ח:י"ח

יהללו את-שם ה' פני-שָׁמַיִם שְׁמוֹ לְבָדוֹ הוֹדוּ עַל-אֶרֶץ וּשְׁמַיִם:

Let them praise the name of the L-RD, For His name alone is exalted; His glory is above the earth and heaven.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

37

כי ביה ה' צור עולמים

塔木德問，為什麼經文說「藉著 ה'」，並回答：這是 קב"ה (Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」) 所創造的兩個世界，一個以字母 ה (heh) 創造，另一個以字母 י (yud) 創造。這篇 maamar 以此種經文解讀為基礎。

Menachot 29b:7-8ח:ה' מנחות כ"ט ב:ח-ה'

חטרי להו לגגיה דחי"ת כלומר חי הוא ברמו של עולם ותלו ליה לכרעיה דה"י כדבעא מיניה רבי יהודה נשיאה מר' אמי מאי דכתיב (ישעיהו כו, ד) בטחו ביה' עדי עד כי ביה יי צור עולמים אמר ליה כל התולה בטחונו בהקב"ה הרי לו מחסה בעולם הזה ולעולם הבא אמר ליה אנא הכי קא קשיא לי מאי שנא דכתיב ביה ולא כתיב יח

Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA)

38

בי"ה ה' צור עולמים

在以賽亞為救贖之日所作的詩歌中，經文說：「永遠信靠 ה'，因為在 ה'、ה'之中，有永恆的磐石（צור עולמים，tzur olamim）。」塔木德將它解讀為：「藉著 ה' 創造了諸世界。」這篇 maamar 遵循了這種解讀。

Isaiah 26:4ד:י"ד ישעיהו כ"ו:ד

בטחו בה' עדי-עד כי בקה ה' צור עולמים:

Trust ye in the L-RD for ever, For the L-RD is GOD, an everlasting Rock.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ישעיהו כו, ד.

39

כולם בחכ' עשית

詩篇作者驚歎於創造，稱頌 הוי' (Havayah)：「你的作為何其偉大！你以智慧（חכמה，Chochmah）作成這一切。」阿爾特雷貝（אדמו"ר הוקן）特別強調「作成」一詞：即使是 חכמה，在 ה' 看來，也如同一項製作行為。

Psalms 104:24ד"כ תהילים ק"ד:כ

מה-רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנניך:

How manifold are Thy works, O L-RD! In wisdom hast Thou made them all; The earth is full of Thy creatures.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קד, כד.

第 12 段

40

עין לא ראתה אלקים וזולתך

先知向 ה' 祈禱說：「除了你以外，沒有眼睛見過祂將為等候祂的人所行的事，啊，ה'。」塔木德 (Berachos 34b) 將這句話應用於來世；此處則用它來描述隱藏的世界，那是受造者無法感知的。

Isaiah 64:3ג:י"ד ישעיהו ס"ד:ג

ומעולם לא-שמעו לא האזינו עין לא-ראתה אלקים וזולתך יעשה למחכה-לו:

And whereof from of old men have not heard, nor perceived by the ear, neither hath the eye seen a G-d beside Thee, who worketh for him that waiteth for Him.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ישעיהו סד, ג.

41

ובי"ד נברא העוה"ב . . ובה"א נברא עוה"ז

塔木德教導說，今世是以字母 ה (heh) 創造的，而來世則是以字母 י (yud) 創造的。阿爾特雷貝 (אדמו"ר הוקן) 將字母 ה 與隱藏的世界相聯繫，將字母 י 與顯露的世界相聯繫。

Menachot 29b:13-14ד"ג-ה' מנחות כ"ט ב:ה'-ג'

מפני מה נברא העולם הבא בי"ד מפני שצדיקים שבו מועטים ומפני מה כפוף ראשו מפני שצדיקים שבו כפוף ראשיהם מפני מעשיהן שאינן דומין זה לזה אמר רב יוסף הני תרתי מילי אמר רב בספרים ותניא תיובתיה חדא הא דאמר רב ס"ת שיש בו שתי טעיות בכל דף ודף יתקן שלש יגנז

Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA)

KEHOT 註記

מנחות כט, ב.

第 13 段

42

עושה פלא

「成就奇事」：此處重複這句話，是為了提醒我們，作為「奇事之主」的 ה'，甚至超越創造這一奇事。

Exodus 15:11א"י שמות ט"ו:י"א

מי-כמכה באלם ה' מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלת עשה פלא:

Who is like unto Thee, O L-RD, among the mighty? Who is like unto Thee, glorious in holiness, Fearful in praises, doing

wonders?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

43 ישראל הם מקדשי שמך

此註指出，關於以色列是「使祢的名成聖者」這一思想，可參見 Or HaTorah（אור התורה）中 Parshas Shemos 的兩處。

KEHOT 註記

ראה אה"ת פ' שמות ע' ג. לא.

44 באתעדל"ת תלוי אתדל"ע

除了 Zohar（זהר）中的篇章外，此註也指向本篇 מאמר（maamar，論述）及其所列出的出處，以說明 אתערותא דלתתא 取決於 דלתתא דלתתא 這一原則。

KEHOT 註記

ראה זהר לך פח, א. ויצא קסד, א. ויחי רלה, א. רמד, א. מאמר אדה"א דברים ח"א ע' קצח. וש"נ.

45 באתעדל"ת תלוי אתעדל"ע

這是《Zohar》的另一段經文；Kehot 的註釋引用它，以說明同一項原則。

ספר הזהר, ויחי נ"ג: תקי"ז-תקכ"ח Zohar, Vayechi 53:517-528

46 באתעדל"ת תלוי אתעדל"ע

這是《Zohar》的另一段經文；Kehot 的註釋引用它，以說明同一項原則。

ספר הזהר, ויחי ס"ט: תשי"ד-תשכ"ג Zohar, Vayechi 69:714-723

47 הקב"ה מניח תפילין

《塔木德》提出：「我們從何處得知，קב"ה（Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」），會穿戴經匣（תפילין，tefillin）？」阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）將此解讀為：ה' 自身「穿衣」於諸世界之中；這是由以色列人在下界所行的誠命（מצוות，mitzvot）所促成的。

Berakhot 6a:17-18 י"ז-י"ח א' ברכות ו'

אמר רבי אבין בר רב אדא, אמר רבי יצחק: מניין שהקדוש ברוך הוא מניח תפילין שנאמר: "נשבע ה' בימינו ובזרוע עזו". "בימינו" — זו תורה, שנאמר: "מימינו אש דת למו", "ובזרוע עזו" — אלו תפילין, שנאמר: "ה' עז לעמו יתן".

Rab Abin b. Rab Adda said in the name of R. Isaac: Whence is it that the Holy One, blessed be He, lays Tefillin? As it is said, "The L-rd hath sworn by His right hand, and by the arm of His strength" (Is. Ixii. 8). "By His right hand" means Torah; as it is said, "At His right hand was a fiery law unto them" (Deut. xxxiii. 2); "by the arm of His strength" means Tefillin, as it is said, "The L-rd will give strength unto ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

KEHOT 註記

ברכות ו, א. וראה לעיל לד, ד.

第 14 段

48 שמיאין תמצא

應讀作：「智慧是從無（אין，ayin）中尋得的」：智慧（חכמה，Chochmah）是創造中的第一個奇妙之處，而誠命

（מצוות，mitzvot）作為 ה' 的意願，則在智慧之上。

Job 28:12 י"ח: כ"ח איוב

והחכמה מאין תמצא ואי זה מקום בינה:

But wisdom, where shall it be found? And where is the place of understanding?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 15 段

49 יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט

Kehot 對這些文字所列出的出處指引（註記見下方）。

KEHOT 註記

אבות ד, יז.

50 יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי עוה"ב

「在此世一小時的悔悟回歸（תשובה，teshuvah）與善行，勝過來世的全部生命。」阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）以 ה' 與祂的本質之間的差異來解釋這句話。

Pirkei Avot 4:17 ד"י: י"ז אבות משנה

הוא ה"ה אומר, יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא. ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה:

He used to say: more precious is one hour in repentance and good deeds in this world, than all the life of the world to come; And more precious is one hour of the tranquility of the world to come, than all the life of this world.

Torat Emet 357 (Public Domain) · Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

第 16 段

51 והנה מן המצוות נעשה לבושים

《Or HaTorah》（אור התורה）在 Ki Savo 篇中提及本段，以及《Torah Tzivah》（תורה צוה）這篇 maamar；後者連同註解刊載於《Or HaTorah》的 Berachah 篇。書中說：「請看《Torah Tzivah》這篇未刊於《Likkutei Torah》（לקוטי תורה）的 maamar。『王者的衣裳』：請看對『祂經過』的解釋，祂如同領禱者一般把自己裹起來。」

KEHOT 註記

באוה"ת פ' תבוא ע' תתשע מציינ לכהן. ולד"ה תורה צוה (שנדפס בסה"מ תקס"ו ע' שסז ועם הגהות באוה"ת ברכה ע' א'תתנו). "עיינ בד"ה תורה צוה שלא נדפס בלקו"ת, לבוש מלכות עמ"ש ע"פ ויעבור שנתעטף כש"ץ".

52 כמ"ש בזוהר

那篇 maamar 將「亞伯拉罕年老，進入日子中」與「今世一小時的悔悟回歸（תשובה，teshuvah）和善行，勝過來世全部的生命」一同解釋。它引述了同一段《Zohar》的話：那些在上界削減自己日子的人有禍了；因為當他要穿上那些日子時，他曾玷污的那一天，便從他的衣裳中缺失。

KEHOT 註記

ח"א רכד, א. ראה לעיל טז, א ובמ"מ לשם.

53 ואברהם זקן בא בימים

在亞伯拉罕（אברהם）派遣僕人去為以撒（יצחק）尋找妻子之前，妥拉說：「亞伯拉罕年老，已進入日子之中。」按字

面意思，他年事已高；《Zohar》（זהר）將「進入日子」解作亞伯拉罕帶著他一生的日子而來，並將這些日子作為衣裳。

Genesis 24:1 א"ד:1

ואברהם זקן בא בְּיָמָיו וְה' בָּרַךְ אֶת־אֲבְרָהָם בְּכָל:

And Abraham was old, well stricken in age; and the L-RD had blessed Abraham in all things.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

54 באינון יומין עילאין דאינון לבושין

Kehot 註釋所引《Zohar》中，論及靈魂的「上界之日，即為衣裳」的段落。

Zohar, Vayechi 32:294-303 א"ד:1

55 נפשו צרורה בצרור החיים

《Or HaTorah》將「在生命之結中」解釋為「在生命之地中」：這是上界之地，即理解（בִּינָה，Binah）；由 Atik Kadisha（至聖的古老者）所引下的生命在那裡照耀。這也是小面相（情感屬性）（זַעִיר אֲנִפִּין / ז"א，Z'eir Anpin）的生命，即「永恆的生命」。它也提及對「你要製作聖衣」的解釋。

KEHOT 註記

באזה"ת פ' תבא שם "בצרור החיים בארצות החיים ארץ עילאה בינה ששם מאיר החיים מע"ק שהם חיי ז"א חיי עולם ועמ"ש ע"פ ועשית בגדי קודש."

56 צרורה בצרור החיים את ה'

亞比該（אביגיל）對大衛（דוד）所作的祝福：「我主的靈魂必與 הוי'（Havayah）——你的 ה'——一同束在生命之結中。」此處說的是靈魂穿著誠命（מצות，mitzvos）這件衣裳。

I Samuel 25:29 א"ה:29

וְנָקָם אָדָם לְדָקָדָק וּלְבָקֶשׁ אֶת־נַפְשָׁךְ וְהָיָה נָפֶשׁ אֲדֹנִי צְרוּרָה בְּצִרוֹר הַחַיִּים אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְאֵת נֶפֶשׁ אֲבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקֶּלַע:

And though man be risen up to pursue thee, and to seek thy soul, yet the soul of my lord shall be bound in the bundle of life with the L-RD thy G-d; and the souls of thine enemies, them shall he sling out, as from the hollow of a sling.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

57 פושעי ישראל מלאים מצות

「即使以色列中的罪人，也像石榴一樣滿有 מצות。」阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）引用這句話，指出單有 מצות 而沒有喜樂，並不能將上界的神聖性引下來。

Eruvin 19a:9 א"ט:9

מָה מְזַבֵּחַ הַזֶּהָב, שֶׁאֵין עָלָיו כְּעוֹבֵי דִינָר וְזָהָב, עֲמֵד כַּמָּה שָׁנִים וְלֹא שֶׁלֹּטָה בּוֹ הָאֵוִר. פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁמְלִיאִין מִצְוֹת כְּרֵמוֹן, שֶׁנֶּאֱמָר: "קִפְלָת הָרֵמוֹן וְרִקְמָתָהּ", וְאָמַר רַבִּי שֶׁמַּעוֹן בֶּן לָקִישׁ: אֵל תִּיקְרֵי "רִקְמָתָהּ" אֶלָּא "רִיקְמָתֶיהָ", שֶׁאֵפִילוֹ רִיקְנִין שֶׁבָּה מְלִיאִין מִצְוֹת כְּרֵמוֹן — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

עירובין י"ט, א. ראה ד"ה ומקנה רב תרס"ו.

58 ומ"מ אין ממשיכין כלום

此註指向《Likkutei Torah》的以下段落；其中解釋，履行誠命時，若是以僕人承擔服從 ה'之軛（קבלת עול，kabbalas

ol）的方式事奉，便能引下無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）；若非如此，即使一個人遵守所有誠命，也甚麼都引不下。

KEHOT 註記

ראה גם לקו"ת שלח לט, א. שה"ש יז, ב. באזה"ת תבוא ע' תתשה "כי המצות צ"ל עבדת בשמחה עבודת עבד עול מצות "ע"ש בארוכה.

59 תחת אשר לא עבדת

摩西（משה）警告，訓誡中的咒語將因「你沒有在一切豐足中，以喜樂和心中的愉悅事奉你的 ה'」而臨到。這表明，喜樂是奉行 מצות 不可或缺的要素。

Deuteronomy 28:47 מ"ז:47

תַּחַת אֲשֶׁר לֹא־עַבַּדְתָּ אֶת־ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מֶרֶב כָּל:

because thou didst not serve the L-RD thy G-d with joyfulness, and with gladness of heart, by reason of the abundance of all things;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דברים כח, מז.

第 18 段

60 יישוב אל ה' וירחמהו

先知呼喚說：「惡人當離棄自己的道路……歸向 הוי'（אדמו"ר הזקן），祂必憐憫他。」阿爾特雷貝（Havayah）將這句話應用於一個已省察自己行為的人。

Isaiah 55:7 ו"ה:7

יָעֹזב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מִחֻשְׁבֹּתָיו וְנָשָׁב אֶל־ה' וִירְחַמְהוּ וְאֶל־אֱלֹהֵינוּ כִּי־יִרְבֶּה לְסִלּוֹחַ:

Let the wicked forsake his way, And the man of iniquity his thoughts; And let him return unto the L-RD, and He will have compassion upon him, And to our G-d, for He will abundantly pardon

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

61 זאת נחמתי בעניי

「這是我在困苦中的安慰，因為你的話語使我存活。」在此，困苦指由身體而來的苦澀；安慰則是靈魂從誠命（ה'的話語所領受的生命，mitzvos）中。

Psalms 119:50 קי"ט:50

זֹאת נַחֲמָתִי בְּעֲנִי כִּי אֶמְרָתְךָ חֲתִינִי:

This is my comfort in my affliction, that Thy word hath quickened me.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קיט, נ. בתורת חיים פ' ויחי רלז, ב: פי' בעניי ריבוי המרירות שמצד הגוף הנק' עוני כו' זאת נחמתי כי אמרת ה' במעשה המצות הוא חיות ומזון הנפש.

62 ואין לערב שמחת הנפש בעצבון הגוף

Tanya 在該處將痛悔與憂愁區分開來：憂愁並非出自神聖一方；即使是為自己的罪過而憂慮，也應在認罪時進行，而非在祈禱與妥拉學習期間，因為這些時刻需要喜樂。痛悔的益

處在於其後隨之而來的喜樂，因此靈魂的喜樂不應與身體的憂傷混在一起。

Tanya, Likkutei Amarim 31:13 תניא, חלק ראשון; ליקוטי אמרים
ל"א:י"ג

ואף שהגוף עומד בשיקוצו ותיעובו, וכמו שכתוב בזהר דנקרא "משקא דתורא", כי מהותה ועצמותה של הנפש הבהמית לא נהפך לטוב ליכלל בקדושה, מכל מקום, תיקר נפשו בעיניו — לשמוח בשמחתה יותר מהגוף הנבזה, שלא לערוב ולבלבל שמחת הנפש בעצבון הגוף.

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)
KEHOT 註記

ראה תניא פל"א (מ, ב).

63 ונפשי כעפר לכל תהיה

這取自馬爾·拉夫維納之子的祈禱：「願我的靈魂對眾人如塵土」；這是與低垂的葡萄藤相應的謙卑。

Berakhot 17a:4 ד"א: א' ד' א' ברכות

מר בריה דרבנא כי הוה מסיים צלותיה אמר הכי: "אלאי, נצור לשוני מרע ושפתותי מדבר מרמה, ולמקללי נפשי תדום, ונפשי כעפר לכל תהיה. קתח לבי בתורתך, ובמצותיך תרדוף נפשי. ותצילני משגע רע, מיצר הרע, ומאשה רעה, ומכל רעות המתרגשות לבא בעולם. וכל החושבים עלי רעה מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבותם. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי".

Mar b. Kabina used to add at the conclusion of his prayer : O my G-d ! (Guard my tongue from evil and my lips from speaking guile ; and to such as curse me let my soul be dumb, yea, let my soul be unto all as the dust. Open my heart to Thy Torah, and let my soul pursue Thy commandments. And do Thou deliver me from mishap, from the evil impulse, and from an evil woman and all evil which breaks forth to come upon the world. ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

64 לב נשבר ונדכה

大衛悔改的話語：「破碎而受壓的心」：這好比在酒榨中踐踏，榨出靈魂的酒。

Psalms 51:19 ט"ט: א' תהילים

זבחי אלקים רוח נשברה לבי נשבר ונדכה אלקים לא תבזה:

The sacrifices of G-d are a broken spirit; a broken and a contrite heart, O G-d, Thou wilt not despise.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 19 段

65 כבס ביין לבושו

「他用酒洗滌自己的衣裳」：阿爾特雷貝 (אדמו"ר הזקן) 將衣裳解作由誠命 (מצוות, mitzvot) 所構成的靈魂衣裳，並指出這衣裳藉著喜悅之酒洗淨。

Genesis 49:11 ט"ז: א' בראשית

אסרי לגפן עירה ולשורקה בני אתנו כבס ביין לבשו וקדם ענבים סתה:

Binding his foal unto the vine, And his ass' s colt unto the choice vine; He washeth his garments in wine, And his vesture in the blood of grapes;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

66 שויה עד"מ — כך הנה אפי' פושעי ישראל

這段文字從「譬如說」至「即使以色列的罪人也充滿誠命」的內容，實質上見於 Or HaTorah (אור התורה) 關於 Chanukah 的論述。

KEHOT 註記

התוכן מובא באוה"ת חנוכה ע' שכב, א.

67 אפי' פושעי ישראל מלאים מצות

「以色列中的罪人也充滿誠命，猶如石榴一般」：再次引述這句話，是為了說明為何誠命的衣裳需要洗滌。

Eruvin 19a:9 ט"ז: א' עירובין

מה מןבח הזהב, שאין עליו אלא עובי דינר זהב, עמד כמה שנים ולא נשקט בו האור. פושעי ישראל, שמליאין מצות קרמון, שנאמר: "קבלת קרמון וקמח", ואמר רבי שמעון בן לקיש: אל תיקרי "רקתה" אלא "ריקתה", שאפילו ריקניו שבה מליאין מצות קרמון — על אחת כמה וכמה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

第 20 段

68 דם ענבים

經文末句「他的衣袍沾著葡萄汁的血」，阿德莫爾·哈扎肯將之解讀為悔悟回歸之奮鬥的紅酒。

Genesis 49:11 ט"ז: א' בראשית

אסרי לגפן עירה ולשורקה בני אתנו כבס ביין לבשו וקדם ענבים סתה:

Binding his foal unto the vine, And his ass' s colt unto the choice vine; He washeth his garments in wine, And his vesture in the blood of grapes;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

69 שהוא ענין התגברות הנפש לאהפכא חשוכא לנהורא

此註指向 Or HaTorah 的 Vayishlach 篇，談到靈魂克服自身、將黑暗轉為光明。

KEHOT 註記

ראה אוה"ת וישלח כרך ה תתפא, א.

70 וישב אל ה' וירחמהו

「讓他歸向 הוי' (Havayah)，祂必憐憫他」：這是苦澀之後的回歸，下一段將進一步闡釋。

Isaiah 55:7 ז' ישיעיהו

יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבתי ונשב אליה' וירחמהו ואליאליקינו כירבה לסלוח:

Let the wicked forsake his way, And the man of iniquity his thoughts; And let him return unto the L-RD, and He will have compassion upon him, And to our G-d, for He will abundantly pardon

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

71 את פושעים נמנו

在《以賽亞書》中，他論及祂的僕人說，他「被列在違犯者之中」。阿德莫爾·哈扎肯 (אדמו"ר הזקן) 將這些話引申至那

些誡命 (מצוות, mitzvos) 包裹在污穢衣裳中的人：儘管他們履行了所有 מצוות，仍被列在違犯者之中。

ישעיהו נ"ג:12 Isaiah 53:12

לְכֹן אֶחְלֶק־לוֹ בְּרָבִים וְאֶת־עֲצוּמִים יַחְלֶק שָׁלַל תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה לְמוֹתוֹ
נִקְשָׁו וְאֶת־פְּשָׁעִים נִמְנָה וְהוּא חֲטָא־רַבִּים וְנָשָׂא וְלִפְשָׁעִים יִקְגִּיעַ:

Therefore will I divide him a portion among the great, And he shall divide the spoil with the mighty; Because he bared his soul unto death, And was numbered with the transgressors; Yet he bore the sin of many, And made intercession for the transgressors.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ע"פ ישע"י נג, יב.

第 21 段

72

סותו

拉希 (רש"י) 對「סותו」另有解釋，認為它是一種衣物。Kehot 註將此記為另一種說法。

Rashi on Genesis 49:11א"י על בראשית מ"ט:11

73

סותו

拉達克 (רד"ק) 與拉希的解釋相同，認為「סותו」是一種衣物，Kehot 註也記錄了這一點。

Radak on Genesis 49:11א"י על בראשית מ"ט:11

אסרי, היו"ד נוספת כיו"ד שכני סנה (דברים ל"ג) והדומים, וכן בני אתונו היו"ד נוספת וכפל הענין במלות שונות. ואמר לשורקה בני אתונו, כי לשורקה הוא כמו לגפן, ובני אתונו, כמו עירה, ובזה ספר הכתוב שבח ארץ יהודה שתהיה טובה ודשינה עד שכל אחד מהם יאסר חמורו לגפן אחד שיאכל ממנו ואינו חושש, כל כך יהיה ענבים רבים בגפן. ויש מפרשים שיטעון חמורו מגפן אחד, וכן מרוב היין אם ירצה יכבס בגדיו ביין, וכפל הענין במלות שונות. ואמר ובדם ענבים סותה, כי דם ענבים הוא היין וסותו הוא לבוש, וכל זה ...

The letter י in the word אסרי is an addition, similar to the letter י in Deuteronomy 33,15 שכני סנה, and other examples of a similar construction. Also the letter י in בני אתונו, is an addition. The entire expression וְלִשְׁרָקָה בְּנֵי אֶתְנוֹ is a duplication, seeing that the word שרקה means the same as גפן, perhaps a superior type of vine. The entire verse is a praise of the quality of the land apportioned to the tribe of Yehudah which yields such bountiful harvests that the farmer ...

Presburg : A. Schmid, 1842 (Public Domain) · Eliyahu Munk, HaChut Hameshulash (CC-BY)

74

פי' סותו מלשון מסוה

摩西 (משה) 與百姓說完話後，「他便把帕子 (מסוה, masveh) 蒙在臉上。」阿德莫爾·哈扎肯 (אדמו"ר הזקן) 從這個詞推導出「遮蓋物 (סותו, suso)」一詞，指遮住頭部和面容的覆蓋物。

שמות ל"ד:33 Exodus 34:33

KEHOT 註記

שמות לד, לג. כ"ה בראב"ע וחזקוני לבראשית מט, יא. וראה באוה"ת ויחי כרך ה תתרט, א שכ"פ באוה"ח. אבל רש"י, הרד"ק והקורקע' שהוא מלשון מין בגד ע"ש. ראה גם אוה"ת נ"ך כרך א ע' רפה.

75

סותו מלשון מסוה

Kehot 註引述伊本·以斯拉 (אבן עזרא), 他也將「סותו」(「他的衣袍」) 與帕子聯繫起來。

Ibn Ezra on Genesis 49:11א"י על בראשית מ"ט:11

אסרי. היו"ד נוסף כמו "היושבי" (תהלים קכג א) "לסותי" (שה"ש א ט): עירה. כמו "על שלשים עירים" (שופ' יו"ד ד), ויו"ד בני אתונו נוסף, או יהיה פי', כי אסרי ישרת עצמו ואחר: ולשרקה. כפול, כי היא כגפן, ועיר כאתון, ג"כ ובדם ענבים סותה, וי"א שהיא כמו כסותו והוא חסר כ"ף, והנכון בעיני שהוא מגזרת "מסוה" (שמות לד לג), והטעם שתרבה תבואת כרמיו עד שיסור עירה לגפן, ולא יחוש אם יאכל ענבים, ותחת מים יכבס ביין לבושו, ודמיהו לדם בעבור שיתאדם, וזה על דרך משל, כמו "יטפו הרים עסיס" (יואל ד, ...)

Piotrkow, 1907-1911 (Public Domain)

76

סותו מלשון מסוה

Kehot 註引述奇茲庫尼 (חזקוני), 他也將「סותו」與帕子聯繫起來。

Chizkuni, Genesis 49:11א"י על בראשית מ"ט:11

סותה מגזרת מסוה.

מסוה, a variant of the word: "veil, or mask."

Chizkuni (Public Domain) · Chizkuni, translated and annotated by Eliyahu Munk (CC-BY)

77

שיש ב' בחינות לבושין

Or HaTorah 的這兩處都提及本段關於靈魂兩種衣著的內容。

KEHOT 註記

באוה"ת וישלח רמג, א. תצוה ע' א'תר מצייין לכאן.

第 23 段

78

הביטו אליו ונהרו

大衛 (דוד): 「他們仰望祂，便容光煥發；他們的臉必不蒙羞。」阿德莫爾·哈扎肯 (אדמו"ר הזקן) 將這種觀看，與靈魂「頭與臉」的衣裳聯繫起來。

Psalms 34:6ו' תהילים ל"ד:6

הביטו אֵלָיו וְנִהְרּוּ וּפְנֵיהֶם אֲלֵי־יִתְחַפְּרוּ:

They looked unto Him, and were radiant; And their faces shall never be abashed.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים לד, ו.

79

במקום שבע"ת עומדים

註釋指出，這段話的出處先前已見於 Torah Ohr (תורה אור) 第22c頁的 Vayetzei 篇。那裡，阿爾特雷貝解釋，悔悟回歸者站在完全的義人無法立足之處，是因為他們將黑暗轉化為光；而這種轉化——以撒 (יצחק) 的歡笑與喜悅——正是 משיח (Moshiach) 來臨的目的。

KEHOT 註記

נסמן לעיל כב, ג.

80

במקום שבע"ת עומדים

拉比阿布胡 (רבי אבהו) 說：「悔悟回歸者 (בעלי תשובה, baalei teshuvah) 所站之處，完全的義人並不站立。」阿德莫爾哈扎肯以事奉的兩種方向來解釋這句話。

Berakhot 34b:22-23 ברכות ל"ד ב"ב כ"ג

ופליגא דרבי אבהו, דאמר רבי אבהו: מקום שבשעלי תשובה עומדין — צדיקים גמורים אינם עומדין, שנאמר: "שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקָרֹב". "לְרַחוּק" בְּרִישָׁא, וְהָדָר "לְקָרֹב". וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר לֵד: מֵאִי "רַחוּק" — שְׁהֵינָה רַחוּק מִדְּבַר עֲבִירָה מְעִיקָרָא. וּמֵאִי "קָרֹב" — שְׁהֵינָה קָרֹב לְדְבַר עֲבִירָה, וְנִתְרַחַק מִמֶּנּוּ הַשְּׂתָא.

This is at variance with the opinion of R. Abbahu who said : The place which the penitent occupy, the perfectly righteous are unable to occupy ; as it is said, "Peace, peace to him that is far off and to him that is near" — "to him that is far off [from G-d]" first, and then "to him that is near." But R. Johanan can reply : What means "To him that is far off"? To him who was far off from transgression from the first ; and what ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

81

רשפי אש

「它的火花是火的火花，是^ה的火焰。」向上躍升的火焰，描繪了悔悟回歸者 (בעל תשובה, baal teshuvah) 的上升。

Song of Songs 8:6 שיר השירים ח' ו' 6

שימי כחותם על־לִבְךָ כחותם על־זרועֶךָ כִּי־עֲזָה כְּמוֹת אֶהְיֶה קִשָּׁה כְּשֹׂאֵל קִנְיָה רִשְׁפִּיהָ רִשְׁפִּיהָ אֵשׁ שִׁלְהֶבְתֶּיהָ:

Set me as a seal upon thy heart, As a seal upon thine arm; For love is strong as death, Jealousy is cruel as the grave; The flashes thereof are flashes of fire, A very flame of the L-RD.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 24 段

82

והנה זהו כל עבודתינו בקיום המצות

這篇論述 (מאמר, maamar) 從此處起的一段，在該處被引述，並有若干增補。

KEHOT 註記

קטע מוכאן מובא בסה"מ תרל"ג כרך א ע' קפג עם איזה הוספות.

83

תהיה הנפש צרורה

Rebbe Maharash 在該處另就靈魂「與^ה……相繫」一語，補引了論述 Im Bechukosai Teilechu (5626) 作為參照。

KEHOT 註記

בתרל"ג כרך א ע' קפג מוסיף כ"ק אדמו"ר מהר"ש "וע' מענין צרורה כו' את הוי' בדי"ה אם בחוקתי תלכו (כו"ו) " — סה"מ תרכ"ו (הוצאת תשמ"ט) ע' צה.

84

ונגלה כבוד ה'

以賽亞關於安慰的預言：「而^ה (Havayah) 的榮耀必顯現，凡有血肉的都必一同看見。」阿爾特雷貝 (אדמו"ר זקן)

將這句話應用於 משיח (Moshiach) 的日子；屆時，甚至物質界的受造物也將被提升。

ישעיהו מ'ה:40:5

ונגלה כבוד ה' וראו כל־בָּשָׂר יחדו כי פי ה' דבר:

And the glory of the L-RD shall be revealed, and all flesh shall see it together; for the mouth of the L-RD hath spoken it.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

י"שע"י מ, ה.

85

והעלאת ניצוצות שנפלו אפילו הבהמות

該處一則註釋說明，屆時牲畜的提升，不是像人吃下牲畜時那樣，藉著牲畜被納入人的身體而提升，而是藉著履行誠命，使牲畜本身得到提升；那時，誠命將「按照祢旨意的命令」而行。

KEHOT 註記

בסה"מ תרל"ג שם ע' קפג נמצא הגה"ה "שיוכלו להעלותם ולא ע"י שיוכלו בבחי' מדבר כמו ע"י אכילת אדם שם מ"ה, כ"א שיתעלו הם עצמם ע"י קיום המצות שיהי' אז כמצות רצונך כו' "

第 25 段

86

ואדם אין לעבוד

「當時還沒有人耕作土地。」在人受造以前，世界上沒有任何人在其中事奉。

בראשית ב'ה:2:5

וכל שיט השדה טרם והיה בארץ וכל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרָם וְיָצְמָח כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹקִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדָם אֵין לְעֹבֵד אֶת־הָאֲדָמָה:

No shrub of the field was yet in the earth, and no herb of the field had yet sprung up; for the L-RD G-d had not caused it to rain upon the earth, and there was not a man to till the ground;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית ב, ה.

87

לעבדה ולשמרה

「祂把他安置在伊甸園，使他耕作並看守園子」：這就是人受造要從事的事奉。

בראשית ב'ט"ו:2:15

ויקח ה' אֱלֹקִים אֶת־הָאָדָם וַיְנַחֵהוּ בְּגֶן־עֵדֶן לְעֹבְדָהּ וּלְשִׁמְרָהּ:

And the L-RD G-d took the man, and put him into the garden of Eden to dress it and to keep it.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

88

לעבדה ולשמרה. אלא שאח"כ

那裡的版本還補充說，若亞當沒有因知識之樹而犯罪，行為的圓滿當時便已達成；並將其後發生的事歸因於那項罪。

KEHOT 註記

בסה"מ תרל"ג ע' קפד: ואם לא חטא עה"ד ה' אז שלימות המעשה אלא ש"ע"י חטא עה"ד כתי': אח"כ.

89

ויגרש את האדם

那裡的版本還補充了 Midrash Rabbah (מדרש רבה) 中賢者的教導：「祂以「遺離」和「驅逐」來審判亞當。」

KEHOT 註記

בסה"מ תרל"ג ע' קפד נוסף: כמארז"ל במד"ר שדן אותו בשילוחו ובגירושין: ארוכה.

90

ויגרש את האדם

「祂把那人逐出去」：阿爾特雷貝 (אדמו"ר הזקן) 將此解讀為，亞當尚未達到「人」的完整層次。

Genesis 3:24 בראשית ג' כ"ד

וַיִּגְרֹשׁ אֶת־הָאָדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגוֹ'עֲדוֹ אֶת־הַכֶּרְבִּים וְאֵת לַמָּט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּקֶת לְשָׁמֹר אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים:

So He drove out the man; and He placed at the east of the garden of Eden the cherubim, and the flaming sword which turned every way, to keep the way to the tree of life.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 26 段

91

הנה ישכיל עבדי

「藉著以賽亞 (ישעיהו) 說：「看哪，我的僕人必行事亨通；他必被高舉、被抬升，且升至極高。」本篇 maamar 將此句解作關於 משיח (Moshiach)，視之為人的層面 (אדם, adam) 臻於圓滿。」

Isaiah 52:13 ישעיהו נ"ב:יג

הנה ישכיל עבדי רום ונשא וגבה מאד:

Behold, My servant shall prosper, He shall be exalted and lifted up, and shall be very high.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ישעיה נב, יג.

92

מא"ד הוא אותיות אד"ם

米德拉士說：「『極其』 (מאד, me' od) 就是『人』 (אדם, adam)。」「看哪，這極好」的意思是「看哪，人是好的。」阿德莫爾哈扎肯 (אדמו"ר הזקן) 運用這兩個詞之間的關聯。

Bereshit Rabbah 8:5 בראשית רבה ח' ה'5

... רבנן אמרי לה בשם ר' חנינא בר אידי ורבי פנחס ורבי חלקיה בשם רבי סימון אמר: מאד הוא אדם, הדא הוא דכתיב: וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, והנה טוב אדם. ר' הונא רבה של צפורין אמר: עד שמלאכי השרת מדיינין אלו עם אלו, ומתעסקין אלו עם אלו, בראו הקדוש ברוך הוא. אמר להן: מה אתם מדיינין, כבר נעשה אדם:

Rabbi Simon said: When the Holy One blessed be He came to create Adam the first man, the ministering angels divided into various factions and various groups. Some of them were saying: 'Let him not be created,' and some of them were saying: 'Let him be created.' That is what is written: "Kindness and truth met; righteousness and peace touched" (Psalms 85:11). Kindness said: 'Let him be created, as he performs acts of kindness.' Truth said: 'Let him not be created, as he is all full of lies.' Righteousness said: ...

Daat Bereshit Rabbah (Public Domain) · The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

KEHOT 註記

ב"ר פ"ח, ה ובפרש"י לב"ר שם. לקו"ת שה"ש כט, ד. וראה המשך וככה תרל"ז פכ"ב. ראה הוספה בסה"מ תרל"ג שם ע' קפד ושם מציין לספר הגלגלים פי"ט.

93

שבזמן ימות המשיח . . זמן קיום המצות בשלימות

註釋指出，可參看此處進一步討論 Moshiach 的日子是完整履行誠命的時期。

KEHOT 註記

ראה גם תו"ח ויחי צה, א ואילך. אוה"ת ויחי כרך ו תתשכח, ב ואילך. המשך וככה תרל"ז פי"ז ואילך.

94

כמצות רצונך

KEHOT 對這些文字所列的出處指引 (註記見下方)。

KEHOT 註記

לשון תפלת מוסף.

95

שיהי' הקרבת קרבנות כמצות רצונך

Or HaTorah 引述本篇 maamar 指出：「照著祢旨意的命令」指實際的祭獻，有別於祈禱；祈禱只是與祭獻相對應。雖然祈禱能精煉人內的動物性靈魂，但此處的該靈魂是理智性的靈魂；實際動物的自我消融則根源於超越理智的層次，而只有透過實際的祭獻，才能將這一層次引下。

KEHOT 註記

באוה"ת ויקרא כרך ב ע' תקעד מציין ע"ז: "ובזה יובן מ"ש בתו"א פ' ויחי בד"ה אסרי לגפן בענין כמצות רצונך דהיינו הקרבנות ממש משא"כ בתפלה שכנגד הקרבנות כו' ע"ש והיינו כי אף שהתפלה הוא בירור נה"ב שבאדם מ"מ נה"ב שבאדם הוא הנפש השכלית ממש וכבר נת' שהביטול שבבמהמה ממש שרשה ממדריגות עליונות שלמעלה מהשכל כו' וזהו נמשך ע"י הקרבן ממש "עכ"ל, ע"ש.

96

ר"ת אדם . . משיח

註釋所列、將 adam 解作亞當、大衛、Moshiach 的出處之一。

KEHOT 註記

ראה ספר הגלגלים ספ"א. ראה גם סה"מ תקס"ז ע' לט. מאמרי אדה"א פרשיות ח"ב ע' תקפט. ביאוה"ז לאדה"א קב, א. מאמרי אדה"א ויקרא ע' קצז. ספר החקירה ע, א. סה"מ תרל"ד ע' רסז. המשך וככה תרל"ז פרק כ.

97

נפש הבהמה היורדת למטה לארץ

《Koheles》(קהלת) 提到「動物的靈，它下行到下面、降至上地」。阿德莫爾哈扎肯藉此語句表明，祭獻所能下達得有多深。

Ecclesiastes 3:21 א"כ:כ"א

מִי יוֹדַע רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעֹלָה הִיא לְמַעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הֵיִרְדָּתָהּ הִיא לְמַטָּה לָאָרֶץ:

Who knoweth the spirit of man whether it goeth upward, and the spirit of the beast whether it goeth downward to the earth?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 27 段

98

אסרי לגפן עירה

「把他的驢駒繫在葡萄樹上」：此處逐字作解：אסרי (osri) 解作 אסר יויד (osser yud)，即「束縛之 יויד (yud)」；而 עירה (iroh) 既指「他的驢駒」，也指「他的城」。

Genesis 49:11א"י:ט:בראשית

אסרי לגפן עירה ולשורקה בני אתנו כבס בניו לבשו וּבְדָם-עֲנָבִים סוּתָהּ:
Binding his foal unto the vine, And his ass' s colt unto the
choice vine; He washeth his garments in wine, And his ves-
ture in the blood of grapes;

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

99

ולא נחם אלקי דרך ארץ פלשתים

「沒有引領他們經由非利士人的地」：這是阿德莫爾·哈扎肯 (אדמו"ר הוקן, maamar) 所引用的一篇論述 (מאמר, Chochmah) 是在喜悅中具有自我消融 (ביטול, bittul)。

Exodus 13:17י"ז:י"ג:שמות

וַיְהִי בְשֶׁלַח פְּרַעֲה אֶת־הָעָם וְלֹא־נָחַם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב
הוּא כִּי אָמַר אֱלֹהִים פְּוִי־נָחַם הָעָם בְּרֹאֲתָם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרִימָה:

And it came to pass, when Pharaoh had let the people go,
that G-d led them not by the way of the land of the
Philistines, although that was near; for G-d said: 'Lest the
people regret when they see war, and they return to Egypt.'

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

100

ביום השמע"צ

「第八日，你們要有一個集會」：這是阿德莫爾·哈扎肯所引用的另一篇 maamar 的開篇經句，談的是同一主題。

Numbers 29:35כ"ט:ל"ה:במדבר

ביום השמיני עֲצַרְתָּ תְהִיָּה לָכֶם כְּלִי־מִלָּאכָת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:

On the eighth day ye shall have a solemn assembly: ye shall
do no manner of servile work;

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

101

עיר פרא אדם יולד

瑣法 (צופר) 對約伯 (איוב) 說：「空洞的人會得著理解，正如野驢駒生而為人」：直白來說，這就像野驢駒生而為人一樣不可能。阿德莫爾·哈扎肯將它解讀為：「人出生時是野驢駒」：也就是說，人仍受自己與生俱來的天性支配。

Job 11:12ב"י:א:איוב

וְאִישׁ נָבוֹב יִלְכֵּב וְעִיר פְּרָא אָדָם יוֹלֵד:

But an empty man will get understanding, when a wild
ass' s colt is born a man.

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

איוב יא, יב.

102

אימתי נקרא גדול כשהוא בעיר אלקינו

《Zohar》(זהר) 中的一段經文，是 Kehot 註釋為這句話所

引：「祂何時被稱為偉大？當祂在我們的 ה'之城中時。」

Zohar III, 5א, ח"ג ה,

Zohar II, 235א, ח"ב רלה,

KEHOT 註記

זח"ג ה, א. ועייג"כ זח"ב רלה, א. זהר חדש תשא מד, א. חקת נא, ד. וראה לעיל י, ב ובמ"מ לשם.

103

בעיר אלהינו

可拉 (קרח) 的眾子讚美耶路撒冷的一篇詩篇：「
(Havayah) 為大，在我們的 ה'之城中當受大大的讚美。」
天性已經轉化的人，便成為這座「城」。

Psalms 48:2ב'י:ח:תהילים

גָּדוֹל ה' וּמְהִלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ תִּרְקָדְשׁוּ:

Great is the L-RD, and highly to be praised, In the city of our
G-d, His holy mountain,

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 28 段

104

ולשורקה בני אתונו

「他的母驢駒繫在上等葡萄樹上」：這是經文的第二個分句，本段及下一段將對此加以解釋。

Genesis 49:11א"י:ט:בראשית

אסרי לגפן עירה ולשורקה בני אתנו כבס בניו לבשו וּבְדָם-עֲנָבִים סוּתָהּ:

Binding his foal unto the vine, And his ass' s colt unto the
choice vine; He washeth his garments in wine, And his ves-
ture in the blood of grapes;

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

105

גפן ממצרים תסיע

「你從埃及移植了一株葡萄樹」：這株葡萄樹象徵猶太民族。

Psalms 80:9ט'י:פ:תהילים

גָּפֶן מִמִּצְרַיִם תִּסְיַע תִּגְרֹשׁ גּוֹיִם וְתַשְׁעָה:

Thou didst pluck up a vine out of Egypt; Thou didst drive out
the nations, and didst plant it.

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

106

כסו הרים צלה

亞薩 (אסף) 的詩篇接續以葡萄樹作比喻：「群山被它的蔭影覆蓋。」按字面看，這株葡萄樹蔓延於群山之上；阿德莫爾·哈扎肯 (Alter Rebbe) 則將群山解作列祖，將蔭影解作升至他們之上的 ה'之隱藏。

Psalms 80:11א"י:פ:תהילים

כְּסוּ הָרִים צֶלֶה וְעֲנַפֶּיהָ אֲרֵזִי־אֵל:

The mountains were covered with the shadow of it, And the
mighty cedars with the boughs thereof.

Miqla according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים פ, יא.

107

ה' צלך

Kehot 對這些文字所列的出處指引 (註記見下方)。

KEHOT 註記

שם קבא, ה.

Miqrā according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

108

ה' צלך

詩篇作者向仰望^{ה'}求助的人保證：「^{הוי}（Havayah）是你的守護者；^{ה'}是你的蔭影。」這表明，「蔭影」描述的正是^{ה'}自身。

Psalms 121:5 ^{ה'קב"א:ה'} תהילים

ה' שמךך ה' צלך עלי־יָד ומי־יָד:

The L-RD is thy keeper; The L-RD is thy shade upon thy right hand.

Miqrā according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

109

ישת חשך סתרו

在大衛（^{דוד}）的拯救之歌中：「祂使黑暗成為祂的藏身之處。」阿德莫爾·哈扎肯引用此句，說明「蔭影」是^{ה'}的隱藏。

Psalms 18:12 ^{י"ה:י"ה:י"ה:} תהילים

יִשְׁת־חֹשֶׁךְ סִתְרוֹ סְבִיבוֹתָיו סָכְנוֹ חֹשְׁכֵי־מַיִם עָבִי שְׁחָקִים:

He made darkness His hiding-place, His pavilion round about Him; darkness of waters, thick clouds of the skies.

Miqrā according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 29 段

110

והשור"ק — יש בו ג"כ ג' נקודות

此註指向該處，說明^{שורק}也有三個點，如同^{סגו"ל}。

KEHOT 註記

ראה אוה"ת יתרו ע' שכט.

111

אלא שהוא בבחינת הודאה

此註指向該處，說明承認（^{הודאה}，hodaah）這一層面。

KEHOT 註記

ראה אוה"ת נ"ך ע' שכט.

112

כלומר שיודע שהוא רחוק

Likkutei Torah, Masei, 提及本段：在解釋祝福與承認的差異時，它說承認（^{הודאה}，hodaah）是「從遠處」而來，正如在解釋「以及對所選的葡萄藤、他[的母驢]之子」時所說。那裡說，承認屬於敬畏；敬畏承認一件事，卻並未真正領會它。

KEHOT 註記

בלקו"ת מסעי צ, ד מציין לכאן.

113

ערב לבו לגשת

「誰是那敢存心前來親近我的人呢？」阿德莫爾哈扎肯用這句話指一個人：他的自我消融（^{ביטול}，bittul）使他不敢冒然親近。

Jeremiah 30:21 ^{ל'י:כ"א:} ירמיהו

וְהָיָה אֲדִירוֹ מִמֶּנּוּ וּמִשְׁלוֹ מִקִּרְבוֹ יֵצֵא וְהִקְרַבְתִּי וְנִגַּשׁ אֵלַי כִּי מִי הוּא־זֶה עָרַב אֶת־לְבוֹ לְנִשְׁתֹּאֲלִי נְאֻמ־ה'

And their prince shall be of themselves, And their ruler shall proceed from the midst of them; And I will cause him to draw near, and he shall approach unto Me; For who is he that hath pledged his heart To approach unto Me? saith the L-RD.

114

בנים אתם

摩西（^{משה}）對以色列說：「你們是^{הוי}（Havayah）——你們的^{אלקים}——的兒女。」^{שורוק}（shuruk，希伯來文元音符號）所代表的謙卑事奉，使人升至兒子的層次。

Deuteronomy 14:1 ^{ד'א:1:} דברים

בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגַּדְדוּ וְלֹא־תְשִׁימוּ קֶרֶחַ בֵּין עֵינֵיכֶם לְמֵת:

Ye are the children of the L-RD your G-d: ye shall not cut yourselves, nor make any baldness between your eyes for the dead.

Miqrā according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דברים יד, א.

115

ברא כרעה דאבוה

該處已指出這句話的來源。那段解釋說，以色列會眾稱為「腳」，如同「你們是^{הוי}（Havayah）、你們的^{אלקים}的子女」以及「兒子是父親的腿」。腳勝過頭之處在於：腳會把頭帶到它想去的地方，因此「它們的起始嵌入它們的終末之中」。

KEHOT 註記

נסמן לעיל א, ב. ראה לקמן עז, ב.

第 30 段

116

כבס ביין

「他在酒中洗滌自己的衣裳。」阿爾特雷貝（^{אדמו"ר הוקן}）指出，動詞採用過去式，並將其解讀為在^{משיח}（Moshiach）時代來臨之前，流亡時期的事奉。

Genesis 49:11 ^{מ"ט:י"א:} בראשית

אֶסְרִי לִגְפֹן עֵירָה וְלִשְׂרָקָה בְּנֵי אֶתְנֹו כְּבֵס בִּינֹו לְבָשׁוּ וּבָדָם־עֲנָבִים סוּתָה:

Binding his foal unto the vine, And his ass' s colt unto the choice vine; He washeth his garments in wine, And his vesture in the blood of grapes;

Miqrā according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

關於本版

This edition contains the Hebrew text、the English translation、our explanations和the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References" , including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

引述來源（經由 Sefaria）：Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silbermann, 1929-1934 (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA); Torat Emet 357 (Public Domain); Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY); Kehot Publication Society (CC-BY-NC); Presburg : A. Schmid, 1842 (Public Domain); Eliyahu Munk, HaChut Hameshulash (CC-BY); Piotrkow, 1907-1911 (Public Domain); Chizkuni (Public Domain); Chizkuni, translated and annotated by Eliyahu Munk (CC-BY); Daat Bereshit Rabbah (Public Domain); The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

英文譯文與解說：由 AI 協助 (openai/gpt-6-luna-pro:batch) 為 likuteitorah.com 編寫，並對照希伯來文及 Sefaria 核對；尚未經人工編輯審閱。重要內容請務必對照希伯來文查核。

雷貝曾要求，在該週內將本週帕拉夏的瑪瑪爾——「哈西迪帕拉夏」——分散於七日中學習（Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309）。為何要學習，以及雷貝的祝福：likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

免費的非商業計畫；此處沒有任何內容出售。本計畫與 Kehot、Sefaria 或 Lubavitch Library 均無關聯。© likuteitorah.com

摘自 likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/vayechi/3/

為尊崇……而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok